

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra aplikované matematiky a informatiky

Diplomová práce

Analýza spotřebitelských úvěrů

Vypracovala: Bc. Kristýna Ptáčková
Vedoucí práce: PhDr. Marek Šulista, Ph.D.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Kristýna PTÁČKOVÁ**
Osobní číslo: **E12712**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Analýza spotřebitelských úvěrů**
Zadávací katedra: **Katedra aplikované matematiky a informatiky**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je analýza spotřebitelských úvěrů nabízených bankovními i nebankovními institucemi v České republice a provedení dotazníkového šetření orientované na znalost respondentů základním parametrů úvěrů, především pak RPSN.

Metodický postup:

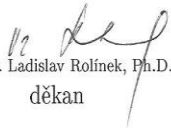
1. Úvod.
2. Studium odborné literatury se zaměřením na problematiku úvěrování.
3. Akvizice dat od různých bankovních i nebankových institucí potřebných pro provedení analýzy spotřebitelských úvěrů a dat z provedeného dotazníkového šetření.
4. Provedení analýzy získaných dat pomocí statistických a matematických metod, potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz.
5. Závěr a doporučení.

Rozsah grafických prací: cca 10 stran
Rozsah pracovní zprávy: 50 - 60 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

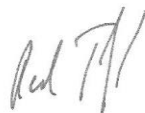
1. RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 7., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 293 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3291-6.
2. POLOUČEK, Stanislav. *Peníze, banky, finanční trhy*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, xxxiii, 414 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-152-9.
3. CYHELSKÝ, Lubomír. *Elementární statistická analýza*. 2. vyd. Praha: Management Press, 1999, 319 s. ISBN 80-726-1003-1.
4. KAPOOR, Jack R, Les R DLABAY a Robert James HUGHES. *Personal finance*. 9th ed. Boston: McGraw-Hill Irwin, c2009, xxxii, 639 [137] s. ISBN 00-733-8232-9.

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Marek Šulista, Ph.D.
Katedra jazyků

Datum zadání diplomové práce: 2. ledna 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 15. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

prof. RNDr. Pavel Tlustý, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 22. března 2013

P r o h l á š e n í

P r o h l a š u j i,

že svoji diplomovou práci na téma Analýza spotřebitelských úvěrů jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 20. dubna 2014

.....

Bc. Kristýna Ptáčková

P o d ě k o v á n í

Děkuji vedoucímu diplomové práce PhDr. Marku Šulistovi, Ph.D. za jeho cenné rady a odborné vedení při zpracování diplomové práce.

Dále bych ráda poděkovala celé své rodině za podporu během studia.

Obsah

1. Úvod	2
2. Literární přehled.....	3
2.1. Úvěr	3
2.2. Charakteristika spotřebitelských úvěrů	4
2.2.1. Právní úprava spotřebitelských úvěrů v České republice.....	5
2.2.2. Druhy spotřebitelských úvěrů	6
2.2.3. Úrokové sazby a úročení spotřebitelských úvěrů.....	8
2.2.4. Roční procentní sazba nákladů (RPSN)	10
2.2.5. Proces zprostředkování úvěru	13
2.2.6. Žádost o poskytnutí spotřebitelského úvěru.....	14
2.2.7. Úvěrová analýza – zjištění bonity klienta	14
2.2.8. Smlouva o úvěru.....	16
2.2.9. Splácení úvěru	17
3. Cíl a metodický postup práce	21
3.1. Cíl práce.....	21
3.2. Metodický postup	21
4. Praktická část	26
4.1. Charakteristika vybraných institucí	27
4.2. Nabídka konkrétních spotřebitelských úvěrů vybraných institucí.....	34
4.2.1. Účelové spotřebitelské úvěry	34
4.2.2. Neúčelové spotřebitelské úvěry (půjčky).....	39
4.3. Porovnání nabízených spotřebitelských úvěrů	43
4.3.1. Modelový příklad č. 1	43
4.3.2. Modelový příklad č. 2	45
4.4. Testování hypotéz.....	46
4.5. Vyhodnocení dotazníkového šetření	46
5. Závěr	57
6. Summary.....	59
7. Přehled literatury:	61
8. Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	63

1. Úvod

V posledních letech je v České republice obrovským trendem půjčování peněz ve formě úvěrů. Je to jedna z nejdostupnějších možností, jak mohou domácnosti řešit nedostatek peněžních prostředků. Nejoblíbenějším typem úvěrů je úvěr spotřebitelský, který umožňuje použít získané finanční prostředky na nákup spotřebního zboží, vybavení domácností, popřípadě i na nákup dovolené v zahraničí. Vysoká poptávka po spotřebitelských úvěrech způsobuje, že se na finančním trhu vytváří také široká nabídka produktů od různých poskytovatelů, která je díky velké konkurenci nepřehledná.

Z údajů České národní banky vyplývá, že v posledních letech zažily velký boom i úvěry hypoteční, díky kterým se každoročně zvyšuje zadlužení domácností, jehož celková hodnota se blíží 1,26 bilionu korun.

Instituce poskytující spotřebitelské úvěry můžeme rozdělit na bankovní a nebankovní. Úvěry nabízené nebankovními institucemi jsou poskytnuty za obdobných podmínek jako u bank, avšak doba vyřízení žádosti o úvěr je mnohem kratší. Získat úvěr mají možnost i málo prověřeni klienti, kteří by u banky nesplnili daná kritéria, což vede k získání konkurenčních výhod těchto institucí. Cenou těchto výhod jsou ovšem i vyšší náklady spojené s úvěrem.

Pro srovnání spotřebitelských úvěrů jsem si vybrala nabídky 3 bankovních a 2 nebankovních institucí. Nejprve jsem si zpracovala nabízené úvěry z hlediska účelu (účelové a neúčelové) a podmínky jejich získání, poté jsem provedla analýzu neúčelových úvěrů, která poukazuje na to, která z vybraných institucí nabízí nejvýhodnější poskytnutí peněžních prostředků. Součástí diplomové práce je také provedení dotazníkového šetření, ověření hypotézy a její potvrzení za použití statistických metod.

Diplomovou práci jsem vypracovala za použití odborné literatury, informačních materiálů a interních dokumentů vybraných institucí (sazebníky, všeobecné podmínky apod.) a za použití internetových zdrojů.

2. Literární přehled

Tato kapitola je zaměřena na přiblížení pojmů týkajících úvěrů obecně a pojmů z oblasti spotřebitelských úvěrů. V první části je popsána základní charakteristika spotřebitelských úvěrů, jednotlivé druhy spotřebitelských úvěrů, proces zprostředkování úvěru, úrokové sazby a roční procentní sazba nákladů.

2.1. Úvěr

Pojem úvěr představuje formu dočasného postoupení zboží či peněžních prostředků. Jedná se o smluvní vztah mezi věřitelem a dlužníkem. Věřitel, který peněžní prostředky půjčí, dostává v průběhu doby splatnosti od dlužníka dohodnutý úrok. Dlužníkovi tedy vzniká závazek, věřiteli pohledávka.

Věřitelem může být jak bankovní, tak nebankovní instituce. Bankovní instituce představují především obchodní banky, jejichž základní činností je poskytování úvěrů, jedná se o hlavní položku aktiv, ze které má banka příjmy. Dohled nad činnostmi bank provádí Česká národní banka (ČNB). Druhým typem jsou nebankovní instituce, společnosti, které se zabývají poskytováním úvěrů primárně, a dále právnické osoby. Dohled nad nimi provádí Česká obchodní inspekce (ČOI).

Dle Dvořáka (2005) jsou úvěrové produkty finanční prostředky poskytnuté bankou svým klientům v podobě různých typů úvěrů, ale i takové formy, kdy banka pouze garantuje poskytnutí prostředků, v případě, že budou splněny určité podmínky. Úvěrové produkty člení do následujících skupin:

- **Peněžní úvěry** – úvěry poskytnuté hotovostní nebo bezhotovostní formou, kdy se klient zavázal ke splacení úroků a úvěru v určeném intervalu. Peněžní úvěry jsou klasifikovány dle času a dle klienta, kterému jsou poskytovány:
  - komerční
    - krátkodobé
      - *kontokorentní*,
      - *eskontní* – směnný úvěr, který probíhá odkupem (eskontem) směnky bankou před dobou její splatnosti. Úrok je zde v podobě diskontu, který závisí na době od odkupu směnky do doby její splatnosti. V současné době málo využívaný,

- ostatní, například *negociační úvěr* – obdoba eskontního úvěru, který je prováděn ve vztahu se zahraničím,
  - středně a dlouhodobé.
- spotřební – viz kapitola níže
  - *revolvingové*,
  - *splátkové*,
  - *hypoteční* – úvěr poskytovaný na základě Zákona o dluhopisech č. 190/2004 Sb., který musí být vždy zajištěný zástavním právem k nemovitosti na území ČR, členském státě EU nebo ve státě Evropského hospodářského prostoru,
  - *ostatní*.
- **Závazkové úvěry a záruky**
  - *akceptační* – typ úvěru, u kterého banka pouze garantuje, že za svého klienta zaplatí závazek, nedochází tedy k poskytnutí finančních prostředků. Vychází ze Směnečného a šekového zákona.
  - *avalový* – neboli ručitelský úvěr, obdoba akceptačního úvěru, který se ovšem nevztahuje na směnku,
  - *bankovní záruky* – záruky využívané při uzavírání velkého množství obchodů. „Závazek banky vyplatit peněžní částku oprávněné osobě (beneficientovi), pokud budou splněny podmínky stanové v záruční listině.“ (DVOŘÁK, 2005)

2.2. Charakteristika spotřebitelských úvěrů

Spotřebitelské úvěry jsou poskytovány fyzickým osobám starším 18 let, kteří jsou občany ČR (spotřebitelům) na nepodnikatelské účely. Spotřebitel tak získá finanční prostředky na cokoliv, především na nákup spotřebního zboží (elektronika), koupě automobilu, vybavení domácnosti, nákup dovolené, úhrada nákladů na studium, vypořádání ve věcech ohledně dědictví apod.

Spotřebitelské úvěry mají řadu výhod, ale zároveň i nevýhod, se kterými se může spotřebitel setkat. Jako největší výhodou spotřebitelského úvěru lze označit jeho dostupnost. Jedná se o rychlý zdroj peněz, tudíž okamžité uspokojení potřeb spotřebitele, aniž by musel dlouhodobě spořit, jde o jednorázovou platbu rozdělenou na několik menších částí. Vzhledem k inflaci je financování úvěrem výhodnější.

U některých druhů úvěrů dokonce banka nevyžaduje doložení příjmů, naopak jsou ale podmínky poskytnutí takového úvěru přísnější. Na druhé straně, mezi nevýhody patří skutečnost, že spotřebitel zaplatí vyšší částku, než která je mu poskytnuta, což představuje dohodnutý úrok, který bývá relativně vysoký. Především by se měl spotřebitel zaměřit na roční procentní sazbu nákladů (RPSN-viz níže), dále na měsíční poplatky za vedení úvěru, poplatky za vyřízení úvěru apod.

2.2.1. Právní úprava spotřebitelských úvěrů v České republice

Obecnou úpravu smlouvy o úvěrech obsahoval Obchodní zákoník (Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, Část třetí Obchodní závazkové vztahy, Hlava II, Díl V: Smlouva o úvěru, §497 - §507), který pozbyl účinnosti ke dni 1. 1. 2014. Dalším obecným ustanovením o úvěru se zabývá Občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Práva a povinnosti, které souvisejí se spotřebitelským úvěrem, upravuje Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, dle kterého: “Spotřebitelským úvěrem se rozumí odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba poskytovaná nebo přislíbená spotřebiteli věřitelem nebo zprostředkovatelem.“ Ovšem existují i výjimky, na které se tento zákon nevztahuje: „Na odloženou platbu, půjčku, úvěr nebo jinou obdobnou finanční službu

- a. poskytnutou pro účely bydlení, v níž je pohledávka zajištěna zástavním právem k nemovitosti,
- b. sjednanou v podobě nájmu věci nebo leasingu s výjimkou smluvních vztahu, u nichž je sjednáno právo nebo povinnost koupě předmětu smlouvy nebo jiná možnost nabytí vlastnického práva po uplynutí určité doby,
- c. s celkovou výší nižší než 5 000 Kč nebo vyšší než 1 880 000 Kč, apod.“

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, jehož cílem je ochrana spotřebitele, která vyplývá z určitého nerovného postavení ve vztahu s poskytovatelem úvěru. Spotřebitel nemusí být schopen posoudit podmínky smlouvy o úvěru správně. (DVOŘÁK, 2005)

- **Informační povinnosti**

Pokud je spotřebitelský úvěr nabízen formou reklamy, musí být její součástí povinné údaje, které musí jasně a výstižně informovat o nákladech na tento úvěr. Jedná se především o:

- a. roční procentní sazbu nákladů (RPSN),
- b. výpůjční úrokovou sazbu,
- c. celkovou výši spotřebitelského úvěru,
- d. výši jednotlivých splátek a celkovou splatnou částku,
- e. dobu trvání spotřebitelského úvěru,
- f. v případě podoby odložené platby za konkrétní zboží/službu – cenu zboží/služby, případné zálohy,
- g. informace o doplňkových službách (například pojištění).
(ZÁKON č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru)

Spotřebitel musí být s těmito základními informacemi seznámen s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy. Dále věřitel musí poskytnout informace o podmínkách čerpání určitého druhu úvěru, o podmínkách upravujících použití výpůjční úrokové sazby, poplatky za vedení účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání, informace o stanovené úrokové sazbě, která bude použita v případě opožděných plateb, popřípadě výše smluvní pokuty v případě prodlení, práva na odstoupení od smlouvy, práva na předčasné splacení úvěru apod.

Dle § 7 je věřitel povinen po dobu trvání informovat spotřebitele o každé změně výpůjční úrokové sazby. Musí tak učinit v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat, a to s dostatečným předstihem před nabytím účinnosti, jinak je tato změna vůči spotřebiteli neúčinná.

2.2.2. Druhy spotřebitelských úvěrů

Spotřebitelské úvěry mohou být členěny podle různých hledisek. Mezi základní hlediska patří rozdělení dle účelovosti, subjektu, který úvěr poskytuje, dle způsobu poskytnutí (výplaty), podle čerpání (jednorázové, postupné apod.), dle zajištění nebo doby splatnosti, frekvence splácení (měsíční, čtvrtletní atd.).

ŠIMÁNKOVÁ, SYROVÝ, ŠÍMA (2004) rozdělují úvěry následovně:

1. Dle účelovosti

- a. *účelové* – jsou poskytnuty na konkrétní předem stanovený účel (např. nákup spotřební elektroniky, automobilu),
- b. *neúčelové* – spotřebitel se rozhoduje, na co vypůjčené finanční prostředky použije bez uvedení účelu. U těchto úvěrů bývá vyšší úroková sazba.

2. Dle typu výplaty

- a. *hotovostní* – většinou u neúčelových úvěrů, poskytnuty spotřebiteli v hotovostní formě,
- b. *bezhotovostní* – spotřebiteli jsou finanční prostředky poskytnuty na bankovní účet, většinou u účelových typů úvěrů.

3. Dle zajištění

- a. *zajištěné* – banka vyžaduje od klienta zajištění v podobě movité (automobilu) či nemovité (dům) věci, popřípadě osobu (tzv. ručitele),
- b. *nezajištěné* – banka nevyžaduje zajištění, ale klient musí splnit určité podmínky pro získání úvěru.

4. Dle doby splatnosti

- a. *krátkodobé* – do 1 roku,
- b. *střednědobé* – v intervalu od 2 do 4 let,
- c. *dlouhodobé* – až 10 let.

5. Dle způsobu čerpání

- a. *jednorázové*,
- b. *postupné (splátkové)* – úvěr poskytnutý bezhotovostní formou, za účelem nákupu spotřebního zboží či služeb. Výplata peněžních prostředků je prováděna na účet prodejce nebo na účet třetí osoby, úvěr je poté splácen pravidelnými, většinou měsíčními splátkami jistiny i úroků,
- c. *kontokorentní* – jeden z nejvýznamnějších úvěrů. Klient ze svého běžného účtu může čerpat finanční prostředky až do debetu (do mínusu). Ke splacení tohoto úvěru dochází zvýšením finančních prostředků, ze kterých jsou odečteny úroky,

- d. *revolvingové* – obdoba kontokorentního úvěru, prostředky čerpané pomocí platební úvěrové karty (kreditní), které jsou spláceny v průběžných platbách ve prospěch účtu klienta.

2.2.3. Úrokové sazby a úročení spotřebitelských úvěrů

CIPRA (2005) posuzuje úrok ze dvou hledisek:

- „z hlediska věřitele (vkladatele, investora) je úrok odměna za dočasné poskytnutí peněz někomu jinému,
- z hlediska dlužníka je úrok cena za získání úvěru.“

Úrokové sazby neboli měřítko ceny peněz, určují, jaká část jistiny musí být splacena dlužníkem věřiteli za poskytnutí peněžních prostředků na stanovenou dobu. Úroková sazba tedy znamená procentní vyjádření zvýšení půjčené částky za určité časové období, relativní vyjádření úroku.

Z ekonomického hlediska se úrokové sazby člení na nominální a reálné. Nominální úroková sazba je uváděna ve smlouvách o úvěrech, reálná sazba ukazuje, jak se změní kupní síla peněz vlivem míry inflace. „Za předpokladu nízkých nominálních úrokových sazeb a nízké skutečné resp. očekávané inflace lze deflování provést přibližně tak, že od nominální úrokové sazby odečteme skutečnou resp. očekávanou inflaci v období půjčky resp. vkladu. Chceme-li však vypočítat reálnou úrokovou sazbu přesně (pro jakékoli hodnoty nominálních úrokových sazeb a inflace) postupujeme podle následujícího vzorce:

$$r = \left[\frac{(100 + R)}{(100 + i)} - 1 \right] * 100$$

kde r = reálná úroková míra (v %)

R = nominální úroková míra (v %)

i = skutečná resp. očekávaná inflace (v %).“¹

U většiny úvěrů banky používají fixní (pevné) úrokové sazby, ale někdy mohou použít i pohyblivé (proměnlivé) sazby, což znamená, že poskytující finanční instituce může v průběhu úvěru toto procento měnit (zvyšovat či snižovat). Pevná úroková sazba je stanovena daným procentem po celou dobu splácení, pohyblivá sazba je složena ze základní sazby, která je vyhlášována centrální bankou, a odchylkou, která je

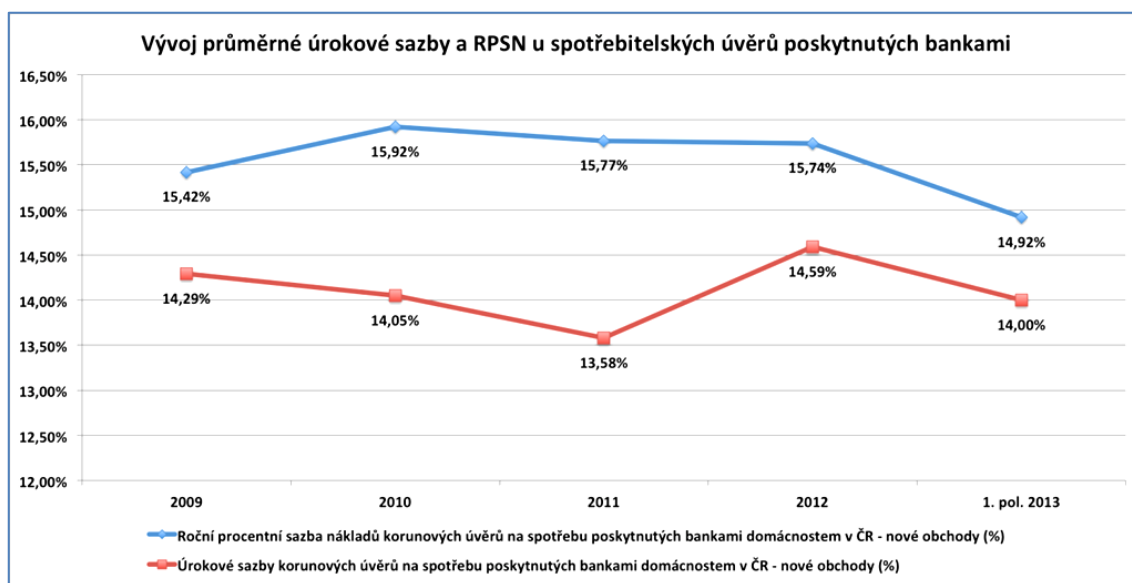
stanovena na základě dohody s klientem při sepisování smlouvy o úvěru. (DVOŘÁK, 2005)

Úroková sazba slouží k porovnání spotřebitelských úvěrů nabízených různými bankovními či nebankovními institucemi, ale vyjadřuje pouze cenu peněz, tzn., nezahrnuje další poplatky.

„Vzhledem k tomu, že výše úrokové sazby včetně dalších poplatků a způsob jejího stanovení jsou z hlediska dopadu na klienta základním faktorem determinujícím podmínky úvěru, a dále i vzhledem k tomu, že stanovení sazby by mohlo být ve formě, která by nedovolovala její relativně snadné posouzení ze strany klienta, jsou v zákoně o spotřebitelském úvěru pro úročení spotřebitelských úvěrů stanovena některá pravidla.“ (REVENDA, 2005) ”

Spotřebitelské úvěry jsou úročeny vyšší sazbou ve srovnání s úvěry hypotečními či úvěry ze stavebního spoření. Tato poměrně vysoká sazba vyplývá z rizika, které je spojeno s poskytnutím úvěru a závisí na typu úvěru, době splatnosti a dalších faktorech, které banka bere v úvahu při jejím stanovení. Jelikož si většina bank účtuje poplatky za vyřízení a vedení úvěru, výsledná RPSN (roční procentní sazba nákladů) se tak pohybuje poslední roky o 1 – 2 procentní body výše. Vstup nových bank, rostoucí konkurence na bankovním trhu a globální ekonomická recese způsobily, že se úrokové sazby od roku 2012 propadly o několik procent níže (viz graf č. 1).

Graf 1: Vývoj průměrné úrokové sazby a RPSN u spotřebitelských úvěrů poskytnutých bankami

Zdroj: ČNB

Na předchozím grafu lze vidět, že průměrná úroková sazba dle ČNB k 1. pololetí 2013 činí 14,00 % a RPSN 14,92 %, přičemž na evropských trzích se úrokové sazby pohybují okolo 10 %. Z toho vyplývá, že v ČR spotřebitelé ročně zaplatí stovky milionů navíc, půjčky jsou stále všeobecně předražené.

2.2.4. Roční procentní sazba nákladů (RPSN)

Roční procentní sazba nákladů a úroková míra představují dva naprosto odlišné ukazatele. Rozdíl mezi ukazatelem RPSN a úrokovou sazbou představuje především to, že při výpočtu RPSN je zohledněna nejen platba jistiny a úroků, ale i ostatní náklady související s úvěrem. Další výhodou RPSN je jednotnost. Věřitel má povinnost uvádět tento údaj na roční bázi, kdežto úrokovou sazbu mohou banky zveřejňovat jak na roční, tak měsíční či denní bázi apod., což pro některé spotřebitele představuje obtížnější orientaci v nabídce úvěrů.

Pod pojmem roční procentní sazba nákladů se skrývá velmi důležitá informace pro spotřebitele, která zahrnuje vedlejší poplatky související s poskytnutím jakéhokoli typu úvěru. Jedná se o základní ukazatel ceny úvěru, díky kterému se může spotřebitel lépe orientovat v široké nabídce úvěrů od různých finančních či nefinančních institucí. Zahrnuje tedy celkové náklady, které musí klient zaplatit věřiteli (bance). Jako příklady vedlejších poplatků k úvěrům lze uvést:

- poplatky spojené s posouzením žádosti o úvěr, s uzavřením smlouvy (administrativní poplatky),
- poplatky za přijatou platbu úvěru, převody peněžních prostředků
- poplatky za vedení účtu,
- výpisy z úvěrového účtu,
- poplatky za doplňkové pojištění (schopnosti splácet, dlouhodobá pracovní neschopnost, ztráta zaměstnání, invalidita 3. stupně)
- první navýšená splátka

„Roční procentní sazba nákladů (RPSN) na spotřebitelský úvěr je procentní podíl z dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období 1 roku a vyjadřuje se dle závazně stanoveného vzorce:

$$\sum_{K=1}^m \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}$$

- kde
- K je pořadové číslo půjčky (úvěru) téže osobě;
  - K' je číslo splátky;
  - A_K je výše půjčky číslo K;
  - A'_{K'} je výše splátky číslo K';
  - m je číslo poslední půjčky;
  - m' je číslo poslední splátky;
  - t_K je interval, vyjádřený v letech, ode dne půjčky č. 1 do termínů následných půjček č. 2 až m;
  - t_{K'} je interval, vyjádřený v letech, ode dne půjčky č. 1 do termínů splátek nebo úhrad poplatků č. 1 až m';
  - i je roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr.“
(RADOVÁ, DVOŘÁK, MÁLEK, 2009)

Z výše uvedeného vztahu vyplývá, že se bere v úvahu jak výše částek (splátek), tak i termíny, ve kterých se tyto platby uskutečňují, tzn., bere v úvahu časovou hodnotu peněz. Dle zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb., je povinnost uvádět hodnotu RPSN s přesností na nejméně jedno desetinné místo. Minimální hodnota RPSN není tímto zákonem stanovena, věřitel musí pouze provést výpočet dle výše uvedeného vzorce.

Procentní sazba RPSN musí být stanovena ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, kde musí být uvedeno mj. i stanovení podmínek, za kterých může být RPSN upravena, a které nesmí být závislé pouze na vůli věřitele. Věřitel musí spotřebitele informovat o všech změnách RPSN s dostatečným předstihem. „V případě, kdy smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, umožňuje změnu roční procentní sazby nákladů nebo změnu výše plateb s úvěrem souvisejících, které v době výpočtu nebyly vyčíslitelné, je nutno při výpočtu vycházet z předpokladu, že úrok a ostatní platby zůstávají neměnné a budou platit do konce platnosti smlouvy, na jejímž základě byl spotřebitelský úvěr sjednán.“ (RADOVÁ, DVOŘÁK, MÁLEK, 2009)

- *Vývoj RPSN v posledních letech*

Pomocí veřejné databáze ARAD, která je součástí informačního servisu České národní banky, lze zjistit vývoj RPSN za poslední roky (viz tabulka a graf níže).

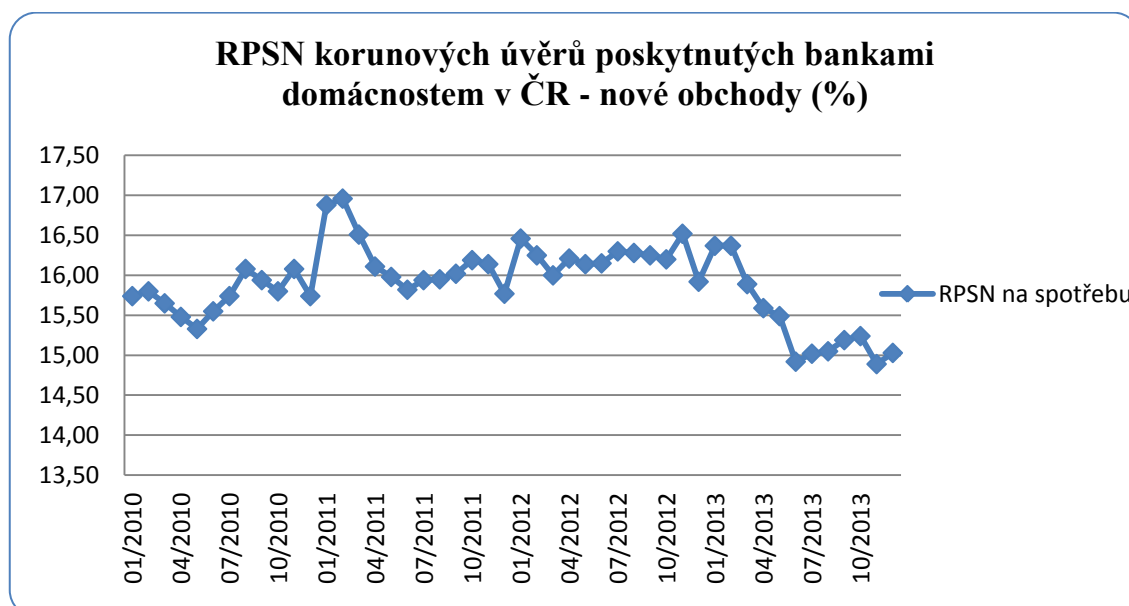
Tabulka 1: RPSN korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR – nové obchody (%)¹⁾.

Období	RPSN (%)	Období	RPSN (%)	Období	RPSN (%)	Období	RPSN (%)
01/2010	15,74	01/2011	16,88	01/2012	16,46	01/2013	16,37
02/2010	15,80	02/2011	16,96	02/2012	16,25	02/2013	16,37
03/2010	15,65	03/2011	16,51	03/2012	16,00	03/2013	15,89
04/2010	15,48	04/2011	16,11	04/2012	16,21	04/2013	15,59
05/2010	15,33	05/2011	15,98	05/2012	16,14	05/2013	15,49
06/2010	15,55	06/2011	15,82	06/2012	16,15	06/2013	14,92
07/2010	15,74	07/2011	15,94	07/2012	16,30	07/2013	15,02
08/2010	16,08	08/2011	15,95	08/2012	16,28	08/2013	15,05
09/2010	15,94	09/2011	16,02	09/2012	16,25	09/2013	15,19
10/2010	15,80	10/2011	16,19	10/2012	16,20	10/2013	15,24
11/2010	16,08	11/2011	16,14	11/2012	16,52	11/2013	14,89
12/2010	15,74	12/2011	15,77	12/2012	15,92	12/2013	15,03

Zdroj dat: Česká národní banka (ČNB), 4. 2. 2014

(vlastní zpracování)

Graf 2: RPSN korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR – nové obchody (%)¹⁾.

Zdroj dat: Česká národní banka (ČNB), 4. 2. 2014

(vlastní zpracování)

¹⁾ „Novým obchodem se v úrokové statistice rozumí jakákoliv nová dohoda mezi bankou a klientem v daném období. Nové úvěrové obchody jsou členěny podle původní doby fixace úrokové sazby. Rozumí se jí období stanovené na počátku kontraktu, během kterého se výše úrokové sazby nemůže měnit.“ (Metodika ČNB)

Dalším ukazatelem, který může sloužit k porovnání nabídek úvěrů je tzv. koeficient navýšení. Výpočet tohoto koeficientu je velmi jednoduchý, pokud banky a nebankovní instituce uvádějí, kolik činí celková částka splatná spotřebitelem, tuto částku (tedy včetně započtení veškerých souvisejících nákladů) vydělíte výší půjčky. *Příklad:* Pokud výše půjčky činí 10 000 Kč, celková splatná částka 13 500 Kč → koeficient navýšení = 13 500 / 10 000 = 1,35. Znamená to tedy, že věřiteli zaplatíte o 35 % více, než jste si půjčili. ¹²

Shrnutí základních výhod a nevýhod ukazatelů jako je úroková míra, RPSN a koeficient navýšení obsahuje tabulka č. 2.

Tabulka 2: Shrnutí výhod/nevýhod úrokové sazby, RPSN a koef. navýšení

Úroková míra	RPSN	Koeficient navýšení
Vyjadřuje hodnotu, kterou bude muset spotřebitel zaplatit navíc	Sazba, která by měla zahrnovat veškeré náklady související s úvěrem (poplatky)	Uvádí, kolik spotřebitel zaplatí navíc
Pomocí ní nelze jednoduše odvodit absolutní výši úroků pro úvěr s více než 1 splátkou	Lze pomocí ní posuzovat výhodnost úvěru	Nezohledňuje časovou hodnotu peněz
Nezahrnuje související poplatky	Uvádí, jak je úvěr „drahý“	
Může být uváděna na různé časové bázi	Nezle od ní odvodit navýšení	

Zdroj: www.penize.cz ¹²

(vlastní zpracování)

2.2.5. Proces zprostředkování úvěru

Úvěrový proces začíná již prvním rozhovorem klienta (spotřebitele) s bankou (věřitelem) o možném zprostředkování spotřebitelského úvěru, většinou se jedná o relativně dlouhodobé vztahy do budoucna, které končí splacením úvěru klientem. (ČERNOHORSKÝ, 2011)

Při prvním rozhovoru banka s klientem projednává podmínky, na základě kterých má být spotřebitelský úvěr poskytnut. Následuje písemné podání **Žádosti**

o poskytnutí spotřebitelského úvěru. Poté banka provede tzv. **Úvěrovou analýzu**, ve které prověřuje bonitu svého klienta. Pokud je úvěrová analýza schválena, následuje uzavření **Smlouvy o úvěr**, kterou se věřitel zavazuje poskytnout finanční prostředky dlužníkovi, a dlužník má závazek tyto prostředky splatit i s úroky. Smlouva o úvěr musí obsahovat povinné údaje (viz níže). Banka může kdykoli provést kontrolu dodržování podmínek úvěrové smlouvy, která jí umožní včas identifikovat problémy. Celý úvěrový proces končí **splacením úvěru** ze strany dlužníka, včetně dohodnutých úroků.

2.2.6. Žádost o poskytnutí spotřebitelského úvěru

Každá bankovní instituce poskytující úvěry má v dnešní době vlastní formu žádosti o spotřebitelský úvěr. Obecně musí formulář obsahovat několik základních informací:

- Osobní údaje žadatele
  - jméno a příjmení
  - rodné číslo a číslo OP
  - telefonní číslo, email
  - adresa trvalého bydliště
  - rodinný stav
  - vzdělání
  - údaje o zaměstnání
  - měsíční výdaje
- Údaje o jiných existujících úvěrech, které klient má vůči jiným bankám
- Částka úvěru
- Návrh režimu čerpání a splácení úvěru
- Účel (v případě účelových úvěrů)
- Způsob zajištění (je-li vyžadováno)

2.2.7. Úvěrová analýza – zjištění bonity klienta

Poskytování úvěrů prostřednictvím banky je jednou z jejích základních prováděných operací, banka se tím ale vystavuje riziku, že dlužník nebude schopen úvěr splácet. Proti ztrátám vyplývajícím z takového úvěrového rizika se banka může určitým způsobem zajistit, a to sice, že úvěr bude poskytnut jen dostatečně prověřeným žadatelům, u kterých bude vysoká pravděpodobnost řádného splácení úvěru. Banka tedy u každého žadatele prověřuje jeho bonitu. Dle ČERNOHORSKÉHO (2011): „Bonita

klienta charakterizuje schopnost klienta splatit včas a beze zbytku svůj dlužní závazek vůči bance z primárních zdrojů (ze svých běžných příjmů), tzn. bez nutnosti využít ke splácení závazků sekundárních zdrojů. Následně banka promítá stupeň bonity klienta do rizikové marže úrokové sazby poskytnutému úvěru.“ Nejdůležitější při zjišťování bonity klienta je prověření jeho ekonomické (finanční) situace, naopak nejvíce problematické je posuzování osobní důvěryhodnosti klienta, jelikož se jedná o subjektivní hodnocení.

Na základě získaných informací o bonitě klienta poté banka stanoví úrokovou sazbu, obecně platí, že čím více je klient bonitní, tím nižší je úroková sazba a naopak. Pokud klient prokáže nízkou bonitu, tedy schopnost daný úvěr splácet, banka se vystavuje vyšší míře úvěrového rizika, které z této skutečnosti vyplývá, a tudíž za to požaduje i vyšší výnos.

Banka při prověřování bonity zjišťuje několik faktorů, mezi které můžeme zahrnout například věk klienta, pohlaví, rodinný stav, počet dětí, dosažené vzdělání apod. Nejdůležitějším faktorem bývají příjmy žadatele, a to takové, u kterých se předpokládá, že budou nadále trvat i do budoucna, tedy trvalé příjmy. Mezi tyto příjmy patří příjmy ze samostatně výdělečné činnosti, příjmy z pronájmu, příjmy ze zaměstnání, u kterých jsou ovšem výjimky a to, že žadatel v době podání žádosti nesmí být ve zkušební době a jeho pracovní poměr musí být uzavřen na dobu neurčitou, apod.

Od těchto doložených příjmů se odečítá vypočtená výše životního minima. Výpočet životního minima provádí banka a u každého žadatele se počítá individuálně, závisí to na počtu vyživovaných dětí či počtu dalších osob žijících ve společné domácnosti. Dále banka zjišťuje i pravidelné výdaje, které vstupují do výpočtu celkové bonity. Mezi tyto výdaje lze zařadit například platby nájemného, pojistné, leasing, výživné, splátky jiných úvěrů apod.⁴

Pro zjištění bonity klienta může banka také využít údaje z úvěrových registrů. Jedná se o údaje týkající se úvěrové historie a platební morálky všech typů klientů (fyzických osob a právnických osob). Klient může být do takového registru zapsán pouze po písemném souhlasu, který bývá součástí smlouvy o úvěr. Tyto registry lze členit dle různých hledisek, nejdůležitější členění je na negativní a pozitivní.

„V České republice působí 4 úvěrové registry:

- Centrální registr úvěrů
  - jeho garantem je Česká národní banka (ČNB),
- Bankovní registr klientských informací (BRKI)
  - provozovatelem je Czech Banking Credit Bureau (CBCB),
- Nebankovní registr klientských informací (NRKI)
  - provozovatelem je zájmové sdružení právnických osob LLCB,
- Registr FO a registr IČ sdružení SOLUS
  - jedná se o zájmové sdružení PO.

Zatímco první 3 zmíněné registry jsou pozitivní, registr FO a IČ sdružení SOLUS je ryze negativní registr. Současně je také co do počtu dotazů nejvyužívanější.“⁵

2.2.8. Smlouva o úvěru

Povinné údaje, které musí obsahovat smlouva o zprostředkování spotřebitelského úvěru, vymezuje Příloha č. 3, Zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů. Dle §6, Zákona č. 145/2010 Sb.: „Je-li část smlouvy určena odkazem na obecné podmínky, musí připojit věřitel ke smlouvě jen takovou část obchodních podmínek, která se týká uzavírané smlouvy. Použitá velikost písma nesmí být menší než ve smlouvě. Dále, dle §17a: „Smlouva, ve které se sjednává zprostředkování spotřebitelského úvěru, musí být mezi zprostředkovatelem a spotřebitelem uzavřena písemně a musí obsahovat informaci o právu spotřebitele na odstoupení od této smlouvy podle § 17b. (Zákon č. 145/2010 Sb.)

Například server Měšec.cz, Průvodce finančním světem, popisuje „Vzor formuláře ke spotřebitelskému úvěru“ následovně:

- Údaje o věřiteli (zprostředkovateli) úvěru
  - Jméno a příjmení či název obchodní firmy
  - Adresa
- Základní vlastnosti spotřebitelského úvěru
  - Druh
  - Celková výše úvěru
  - Podmínky čerpání

- Doba trvání úvěru
- Splátky
- Celková částka, která má být splacena (jistina + úroky)
- Druh zajištění (je-li požadováno)
- Náklady spotřebitelského úvěru
  - Úroková sazba (pevná/proměnlivá za dané období) v %
  - RPSN (roční procentní sazba nákladů) v %
  - Doplnkové služby (pojištění, jiné)
  - Související náklady
  - Vedení úvěrových účtů
  - Používání platebního prostředku (kreditní karty)
  - Náklady v případě opožděných plateb
- Další právní aspekty
  - Právo na odstoupení od smlouvy (dle zákona do 14 kalendářních dnů)
  - Právo na předčasné splacení.³

Smlouva o úvěru musí být podepsána jak bankou, tak klientem. Vzniká tím smluvní vztah, ve kterém má věřitel povinnost poskytnout dlužníkovi finanční prostředky ve stanovené výši, a dlužník se zavazuje, že tyto zapůjčené prostředky bude splácet i s úroky. Smlouva vzniká ve dvou vyhotoveních, jedno vyhotovení patří bance, druhé je předáno spotřebiteli.

2.2.9. Splácení úvěru

Splacením vypůjčené částky zpět věřiteli včetně úroků, tedy splněním účelu úvěrové smlouvy, dochází k ukončení úvěrového procesu. ŠOBA, SIRŮČEK, PTÁČEK (2013) uvádí, že: „Splácení úvěru se označuje jako umořování a probíhá dle umořovacího plánu úvěru, taktéž označovaného jako splátkový kalendář. Splátka úvěru se vždy skládá ze součtu dvou částí:

- Úmorová část neboli zkráceně **úmor** – tato část splátky představuje postupné splácení zapůjčené částky. Protože jde o postupné splácení dlužné částky, je součet úmorové části ve všech splátkách úvěru roven zapůjčené částce, resp. poskytnutému úvěru.
- Úroková část neboli zkráceně **úrok** – tato část splátky představuje úrok za období od předchozí splátky, který je závislý na nesplacené výši úvěru

v tomto období a úrokové sazbě přizpůsobené formátu úrokového období. Znamená to tedy, že úroky se hradí vždy pouze z nesplacené části úvěru.“

Ještě před uzavřením smlouvy o úvěru se žadatel rozhoduje, jaký způsob a dobu splácení zvolí. Z pohledu spotřebitele je žádoucí, aby byla doba splácení co nejkratší, resp. aby úroky platil po co nejkratší dobu. Banky na tuto skutečnost reagují tím, že stanoví poměrně vysokou úrokovou sazbu. Možnosti, za jaké období je úroková míra uváděna, jsou:

- p. a. (z lat. per annum) – roční úročení
  - nejčastěji používaná
- p. s. (z lat. per semestrum) – půlroční úročení
  - používaná u kreditních karet
- p. q. (z lat. per quartum) – čtvrtletní úročení
- p. m. (z lat. per mensum) – měsíční úročení
- p. d. (z lat. per diem) – denní úročení.³

Umořování dluhu se provádí pomocí pravidelných plateb, u kterých mohou být 3 různé alternativy:

- *konstantní anuita* – platby ve stále stejné výši, které jsou rozděleny na úmor a zaplacení úroku.
  - „Pro tento typ splácení úvěru je typické, že v průběhu splácení úvěru dochází v každé splátce (anuitě) k nárůstu úmorové části při současném poklesu její úrokové části. Anuitní typ splácení je využíván především u hypotečních nebo spotřebitelských úvěrů.“ (ŠOBA, SIRŮČEK, PTÁČEK, 2013)
- *konstantní úmor* – výše plateb je různá, výše úmoru je stejná,
- *rostoucí anuita* – výše plateb ani úmoru není stejná.

Jak již bylo uvedeno výše, splácení dluhu probíhá dle umořovacího plánu. Tyto plány slouží především k přehlednému zobrazení výše úroku, úmoru a anuity (splátky) během splácení. Slouží také pro správné zaúčtování, přičemž úroky se účtují do nákladů, úmory snižují zisk. (RADOVÁ, DVOŘÁK, MÁLEK, 2009)

Typy úročení úvěru

V praxi se můžeme setkat se dvěma typy úročení, u kterých lze také rozlišit situace dle toho, kdy dojde k připsání úroků. Předlůtní, neboli anticipativní úročení znamená, že úroky budou připsovány na začátku období, o polhůtní, neboli dekurzivní úročení se jedná v případě, že úroky jsou vypláceny na konci období.

Při úvěrech splatných do 1 roku nebo kratší, při kterých se úroky nepřičítají k výchozí částce a nadále se neúročí, se v praxi používá úročení **jednoduché**. Opakem jednoduchého úročení, tedy, že se úroky přičítají k výchozí částce a úročí se, je **složené** úročení. U složeného úročení se vyskytuje pouze model polhůtního úročení. (RADOVÁ, DVOŘÁK, MÁLEK, 2009)

ČERNOHORSKÝ, TEPLÝ (2011) uvádí základní vzorce jednoduchého úročení následovně:

- **„Jednoduché úročení - polhůtní**

$$„u = K_0 * i * n$$

$$K_n = K_0(1 + i * n)$$

kde:

u	...	úrok;
K_0	...	výchozí částka;
i	...	úroková míra (vyjádřená desetinným číslem);
n	...	doba úročení v letech;
K_n	...	částka v budoucnu (v čase n).“

Pro výpočet doby úročení v letech (n) se využívají 3 metody:

- *anglická* – počítá přesný počet dní v roce a počet dní v úrokovém období
skutečný počet dní / 365
(příp. 366 v přestupném roce)
- *francouzská* – také počítá přesný počet dní úrokového období, ale pro zjednodušení uvádí počet 360 dní v roce
skutečný počet dní / 360
- *německá* – nejjednodušší, ale nejméně přesná metoda
30 / 360

„V praxi se nejčastěji používá pro výpočet délky časového období metoda francouzská.“ (ČERNOHORSKÝ, TEPLÝ, 2011)

- **Jednoduché úročení – předlhůtní**

U předlhůtního modelu jednoduchého úročení se úrok počítá z budoucí částky, platí se předem. Je tedy nutné budoucí částku diskontovat, tj. převést budoucí částku na současnou hodnotu.

Vzorec předlhůtního úročení je následující:

$$D = K_n * d * n$$

$$K_0 = K_n(1 - d * n)$$

kde:

D	...	diskont;
K_n	...	budoucí částka;
d	...	diskontní míra (vyjádřená desetinným číslem);
n	...	doba úročení v letech.“

Doba úročení se v tomto případě vypočte stejným způsobem jako u modelu polhůtního úročení (viz výše). (ČERNOHORSKÝ, TEPLÝ, 2011)

3. Cíl a metodický postup práce

3.1. Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce je:

- analýza nabídky spotřebitelských úvěrů u vybraných bankovních a nebankovních institucí v České republice a následné porovnání výsledků, které napomohou případnému žadateli o úvěr se správně rozhodnout, zdali si vzít úvěr u bankovní či nebankovní instituce.

Dílčím cílem je:

- ověření hypotézy, že není rozdíl mezi zájemci s nižším a vyšším příjmem, u jaké instituce si o úvěr zažádají a její následné potvrzení či vyvrácení,
- provedení dotazníkového šetření zaměřeného na znalosti respondentů ohledně základních parametrů úvěru.

3.2. Metodický postup

S využitím odborné literatury byla vytvořena teoretická část, která je zaměřena na přiblížení pojmů týkajících úvěru, resp. úrokových sazeb a RPSN (roční procentní sazba nákladů), dále popisuje průběh úvěrového procesu, který začíná komunikací spotřebitele a věřitele a končí splacením vypůjčené částky.

Praktická část obsahuje základní charakteristiku vybraných institucí v České republice, informace byly získány z internetových stránek každé společnosti a interních dokumentů (sazebníky, všeobecné podmínky apod.). Pro analýzu nabídky úvěrů jsem vybrala následující bankovní a nebankovní instituce:

- bankovní:
  - Česká spořitelna, a. s.,
  - Československá obchodní banka, a. s.,
  - Air Bank, a. s.;
- nebankovních instituce
  - Home Credit, a. s.,
  - Provident Financial, s. r. o.

Další kapitola v praktické části je věnována již konkrétním příkladům úvěrů, které vybrané instituce nabízejí, včetně souvisejících nákladů a ostatních poplatků.

Pro porovnání, která instituce poskytuje úvěr nejvýhodněji, byly použity modelové příklady, jejichž cílem bylo napomoci případným žadatelům o úvěr, co a jak mohou u nabídek srovnávat.

Pro analýzu byly zvoleny neúčelové spotřebitelské úvěry. Aby mohla být analýza provedena, byl stanoven potenciální žadatel o úvěr, přičemž základní údaje jsou shrnuty v tabulce č. 3 (viz níže). Tento žadatel byl částečně vybrán na základě provedeného dotazníkového šetření, který je součástí této práce. Pomocí portálu www.mesec.cz³ jsem vytvořila neoficiální žádost, která obsahovala základní údaje potenciálního žadatele a na základě které mi tento server vyhledal nabídky od různých institucí, které jsem poté mohla porovnat. U všech vybraných institucí byla vysoká pravděpodobnost schválení a následné poskytnutí peněžní prostředků.

U neúčelových úvěrů není nutné dokládat, na co budou dané peněžní prostředky použity, tudíž jsem pro analýzu nabídek zvolila pouze částky, o které by mohl mít žadatel zájem, bez uvedení konkrétního záměru.

První modelový příklad je vypočítán na částku 30 000 Kč s dobou splácení 3 roky a druhý ve výši 120 000 Kč s dobou splácení 7 let., přičemž společnost Provident uvádí dobu splácení v týdnech, výpočty jsou tedy přepočteny na 100 týdnů.

K úvěrům nebyly uzavřeny žádné další doplňkové služby, jelikož je některé ze společností nenabízejí. Vybrané nabídky jsou bez zajištění, bez akontace (první navýšená splátka) a splácení probíhá v měsíčních splátkách (u společnosti Provident v týdenních).

Při analýze jednotlivých nabídek je uváděná úroková sazba považována pouze za informativní údaj, který se pro srovnání úvěrů nevyužívá. Je tomu tak proto, že měsíční splátky často obsahují další poplatky, které ovlivňují náklady úvěru. Pro srovnání je tedy používána roční procentní sazba nákladů (RPSN) a celková částka splatná spotřebitelem

Tabulka 3: Potenciální žadatel o úvěr

Zájemce o úvěr – základní údaje	
Zájemce	žena (30 let)
Rodinný stav	vdaná
Počet dětí	1 (věk 7)
Vzdělání	vysokoškolské
Bydlení	byt v osobním vlastnictví (déle než 10 let)
Zaměstnání	hlavní pracovní poměr na dobu neurčitou (manžel – hlavní pracovní poměr na dobu neurčitou)
Měsíční příjem	22 000 Kč (manžel – 26 000 Kč)
Měsíční výdaje domácnosti	14 000 Kč
Zadlužení	žádné další úvěry/půjčky

(vlastní zpracování)

Pro modelové příklady byla zpětně vypočtena i RPSN za použití simulátoru vytvořeného Evropskou komisí v MS Excel, který je veřejně dostupný na webových stránkách České obchodní inspekce (ČOI).¹¹

Pro výpočet byly do MS Excel zadány hodnoty:

- celková výše úvěru
- výše měsíční splátky
- jednorázové a měsíční náklady
- doba splácení

Vypočtené hodnoty RPSN se shodují s uvedenou sazbou každé z vybraných institucí.

Dotazníkové šetření v této práci mělo napomoci k potvrzení či vyvrácení stanovené hypotézy. Nulová a alternativní hypotéza byla stanovena následovně:

- H_0 : Není rozdíl mezi zájemci o úvěr s nižším a vyšším příjmem ve výběru instituce, kde si podají žádost o úvěr.
- H_A : Existuje rozdíl mezi zájemci o úvěr s nižším a vyšším příjmem ve výběru instituce, kde si podají žádost o úvěr.
- Hladina významnosti byla stanovena na 5% úrovni, tedy $\alpha=0,05$.

Bylo provedeno testování hypotéz pomocí Chí kvadrátu testu dobré shody (označení χ^2).

„Chí test dobré shody je založen na posouzení rozdílu mezi skutečnými (empirickými) četnostmi výskytu hodnot ve výběrovém souboru a očekávanými (teoretickými) četnostmi odpovídajícími příslušnému předpokládanému rozdělení pravděpodobností (Gaussovu normálnímu rozdělení). Za předpokladu platnosti nulové hypotézy, že testovaná náhodná veličina má normální rozdělení („nulový rozdíl od tohoto rozdělení“), má testovací statistika:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(n_{ei} - n_{oi})^2}{n_{oi}}$$

kde: n_{ei} ... pozorované četnosti

n_{oi} ... teoretické četnosti.“¹³

Test χ^2 byl proveden v MS Excel za pomoci čtyřpolní kontingenční tabulky, která má obecné značení popsané na následující tabulce.

Tabulka 4: Čtyřpolní kontingenční tabulka

n_{11}	n_{12}	$n_{1.}$
n_{21}	n_{22}	$n_{2.}$
$n_{.1}$	$n_{.2}$	n

Zdroj: Statistické metody⁹⁾

Před vypočtením Chí kvadrátu bylo nutné ověřit, zda platí následující rovnost:

$$\left(\frac{n_{11}}{n_{1.}} - \frac{n_{.1}}{n}\right)^2 = \frac{(n_{11}n_{22} - n_{12}n_{21})^2}{n_{1.}^2 n^2},$$

$$\left(\frac{n_{21}}{n_{2.}} - \frac{n_{.1}}{n}\right)^2 = \frac{(n_{11}n_{22} - n_{12}n_{21})^2}{n_{2.}^2 n^2}.$$

Pro výpočet Chí kvadrátu testu dobré shody jsem využila vzorec, který uvádí ANDĚL (2003), a to sice:

$$\chi^2 = n \frac{(n_{11}n_{22} - n_{12}n_{21})^2}{n_{1.}n_{2.}n_{.1}n_{.2}}$$

V poslední části je vyhodnocení dotazníkového šetření, které bylo provedeno prostřednictvím internetu. Oslovení respondentů proběhlo pomocí sociální sítě a rozeslání přímých odkazů prostřednictvím emailu. Náplní dotazníku bylo, zdali dají respondenti přednost poskytnutí úvěru od bankovní či nebankovní instituce, na co by

vypůjčené prostředky použili, zdali si všímají důležitých informací týkajících se nákladů, které jsou spojeny se získáním a následným splácením úvěru a jestli jsou dostatečně seznámeni s pojmem RPSN.

4. Praktická část

Úvodní část této kapitoly obsahuje základní charakteristiku vybraných institucí, které nabízejí spotřebitelské úvěry. Z bankovních institucí byla vybrána Česká spořitelna, a. s., jejíž historie sahá až do roku 1825, v současné době má více než 5,2 milionů klientů, což vypovídá o jejím silném postavení na českém trhu. Další institucí byla zvolena Československá obchodní banka, a. s. (ČSOB) a posledním zástupcem ze skupiny bankovních institucí byla vybrána Air Bank, a. s. Jedná se o nejrychleji rostoucí novou banku na českém trhu, svou činnost zahájila v listopadu 2011.

Úvěry poskytnuté nebankovními institucemi jsou lehce a rychle dosažitelné, proto také v posledních letech roste jejich popularita. Z široké škály nebankovních institucí jsem vybrala společnost Home Credit, a. s., jedná se o společnost poskytující financování spotřebitelských potřeb. Poslední institucí vybranou pro tuto analýzu je společnost Provident Financial, s. r. o., na českém trhu působí od roku 1997 a její služby využívá již více než 1 mil. spotřebitelů.

V další části je provedeno srovnání konkrétních typů nabízených úvěrů všech vybraných institucí. Toto porovnání má za cíl napomoci případnému žadateli o úvěr se správně rozhodnout s jakou institucí podepíše smlouvu o úvěru. Spotřebitel by měl při svém rozhodování zohlednit mj. i to, jak má daná instituce nastavené obchodní podmínky, především sankce za neplnění podmínek splácení, sankce za předčasné splacení dlužné částky, jimiž si banka kompenzuje ztrátu z ušlých úroků.

Poslední kapitolu této praktické části tvoří vyhodnocení dotazníkového šetření včetně potvrzení stanovené hypotézy. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na porozumění dotázaných základním parametrům úvěrů.

4.1. Charakteristika vybraných institucí

- Česká spořitelna, a. s.

Obrázek 1: Logo Česká spořitelna, a. s.

Zdroj: www.csas.cz

Česká spořitelna patří od roku 2000 do skupiny Erste Group, která se s 16,6 miliony klientů řadí mezi přední poskytovatele finanční služeb ve střední a východní Evropě. V současné době činí podíl Erste Group na základním kapitálu ČS celých 98,97 %. Na českém trhu obsadila ČS pozici největší banky na trhu, k 30. 9. 2013 měla 5 296 635 klientů. Své služby orientuje na drobné klienty, malé a střední podniky, města a obce. Mezi základní služby, které ČS poskytuje, patří:

- **Služby týkající se osobního účtu:**
  - *Vedení osobního účtu*, ke kterému lze navíc zřídit pojištění (například cestovní pojištění, úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti apod.) či sjednání kontokorentu.
  - *Přímé (internetové) bankovníctví* – pomocí internetových stránek www.servis24.cz může klient provádět celou řadu operací z pohodlí svého domova, musí mít pouze počítač s připojením k internetu. Mezi takovéto operace patří provádění bankovních příkazů, sledování pohybů na účtu či sjednání půjčky apod.
  - *Platební karty*
  - *Zajištění tuzemského či zahraničního platebního styku apod.*
- **Úvěry:**
  - *Půjčky*
  - *Spotřebitelský úvěr*
  - *Hypotéka České spořitelny*
  - *Stavební spoření*
  - *Úvěr od Buřinky*
  - *Konsolidace půjček*

- *Kreditní karta*
- **Spoření**
- **Investování**
- **Pojištění**⁶

Další základní charakteristiky o ČS jsou shrnuty v následující tabulce:

Tabulka 5: Základní informace o společnosti Česká spořitelna, a. s.
(k 30. 9. 2012)

Obchodní firma:	Česká spořitelna, a. s.
www:	www.csas.cz
Počet klientů:	5 296 635
Počet poboček:	651
Průměrný počet zaměstnanců:	10 409
Počet karet:	3 224 508
Počet bankomatů:	1 509

Zdroj: www.csas.cz

(vlastní zpracování)

Česká spořitelna, vedle dlouholeté tradice a silného postavení na českém trhu, získala prvenství i v několika soutěžích. V uplynulém roce 2013 získala hned několik titulů:

- titul „Banka roku 2013“ a „Nejdůvěryhodnější banka roku 2013“ v soutěži, kterou každoročně vyhlašuje Fincentrum (finančně-poradenská firma),
- titul „Euromoney Best Bank in the Czech Republic 2013“, ocenění, které každoročně uděluje magazín Euromoney (odborný měsíčník, který se specializuje na bankovní a kapitálové trhy),
- titul „Nejlepší banka 2013 v České republice“, a to dle magazínu Global Finance, který hodnotí banky podle jednotlivých regionů i na globálním trhu již 20 let.⁶

- Československá obchodní banka, a. s.

Obrázek 2: Logo ČSOB, a. s.

Zdroj: www.csob.cz

Československá obchodní banka (dále jen ČSOB) byla založena již v roce 1964 jako banka poskytující služby v oblasti financování zahraničního obchodu. V roce 1999 byla privatizována společností KBC Bank, která sídlí v Belgii. V současné době působí banka pod základními obchodními značkami, a to sice ČSOB, Poštovní spořitelna a Era banka. Své služby nabízí především fyzickým osobám, malým a středním podnikům a institucionálním a korporátním klientům. Kromě bankovních služeb nabízí ČSOB i doplňkové produkty – pojistné a penzijní či služby spojené s obchodováním s cennými papíry na finančních trzích.

Základními službami, které ČSOB nabízí, jsou:

- Hypotéky na bydlení
- Spoření a investování
- Úvěry a půjčky
- Účty a platby
- Elektronické bankovníctví
- Platební karty
- Pojištění ⁷

Tabulka 6: Základní informace o společnosti ČSOB, a. s. (k 31. 12. 2012)

Obchodní firma:	Československá obchodní banka, a. s.
www:	www.csob.cz
Počet klientů:	3 054 000
Počet poboček:	
ČSOB	249
Era	73
Poštovní spořitelna	cca 3 200
Průměrný počet zaměstnanců:	6 482
Počet bankomatů:	914

Zdroj: www.csob.cz

(vlastní zpracování)

Skupina ČSOB obdržela několik ocenění za kvalitu nabízených služeb v uplynulém roce. Například magazínem The Banker byla ČSOB oceněna jako „Nejlepší banka ČR pro rok 2013“. Toto ocenění získala na základě skutečnosti, že se nejlépe dokázala vyrovnat s hospodářským poklesem a nízkými úrokovými sazbami. Již po jedenácté byla americkým časopisem Global Finance vyhlášena „Nejlepší bankou v oblasti obchodování s cizími měnami a deriváty“. ⁷

- Air Bank, a. s.

Obrázek 3: Logo Air Bank, a. s.

Zdroj: www.airbank.cz

Tato společnost původně vznikla pod názvem Brusson, a. s., zapsána do OR byla v únoru 2010. Po získání bankovní licence od ČNB, která nabyla účinnosti 31. května 2011, se společnost přejmenovala na Air Bank, a. s. Banka zahájila svou činnost na podzim roku 2011 a od té doby si dokázala získat více než 200 000 klientů, tudíž se jedná o nejrychleji rostoucí novou banku na českém bankovním trhu. Bylo to mu tak díky nabídce vedení běžného účtu, který banka nabízela se stejným úročením jako účtu spořicího. Od konce října roku 2012 zahrnuje banka do svých služeb i nabídku spotřebitelských půjček.

Air Bank, a. s. je členem skupiny PPF, která investuje především do odvětví bankovníctví a finančních služeb, její působnost sahá z východní a střední Evropy až do Ruska a Asie.

Službami, které Air Bank nabízí, jsou:

- Vedení běžného účtu
- Internetové bankovníctví
- Mobilní bankovníctví
- Vedení spořicího účtu
- Půjčka

- Možnost převedení jiných půjček

Od dubna minulého roku mohou klienti Air Bank ze svých účtů vybírat peníze také na více než 4 300 místech společnosti Sazka.⁸

V následující tabulce jsou opět shrnuty základní informace o společnosti.

Tabulka 7: Základní informace o společnosti Air Bank, a. s.
(k 31. 12. 2013)

Obchodní firma:	Air Bank, a. s.
www:	www.airbank.cz
Počet klientů:	více než 200 000
Počet poboček:	24
Průměrný počet zaměstnanců:	469
Počet bankomatů:	48

Zdroj: www.airbank.cz

(vlastní zpracování)

- Home Credit, a. s.

Obrázek 4: Logo Home Credit, a. s.

Zdroj: www.homecredit.cz

Společnost Home Credit, a. s., je členem skupiny Home Credit, která spadá do skupiny PPF. Jak již bylo uvedeno, skupina PPF je jedna z největších investičních a finančních skupin ve střední a východní Evropě. Dále je společnost členem sdružení (skupin) jako jsou:

- Česká leasingová a finanční asociace (ČLFA),
- SOLUS, zájmové sdružení právnických osob,
- Nebankovní registr clientských informací,
- Bankovní registr clientských informací.

Skupina Home Credit patří mezi přední poskytovatele spotřebitelského financování ve východní Evropě a Asii. V České republice působí od roku 1997, v roce

2005 došlo k rozdělení struktury společnosti na dvě skupiny – Home Credit, a. s. a HC Holding, a. s.

Společnost Home Credit, a. s. je českou nebankovní institucí specializující se na financování spotřebitelských potřeb, uvedla na trh jednu z prvních úvěrových karet v roce 2000, od roku 2002 nabízí klientům hotovostní úvěry. V roce 2012 poskytla svým klientům úvěry v celkové hodnotě 4,18 miliardy Kč a v roce 2011 celkem 8,75 miliardy Kč. Zájemci o hotovostní půjčku od společnosti Home Credit mohou využít služeb České pošty, na jejíž pobočkách mohou (po schválení úvěrové smlouvy) získat až 15 tisíc Kč.

Tabulka 8: Základní informace o společnosti Home Credit, a. s.
(k 31. 12. 2013)

Obchodní firma:	Home Credit, a. s.
www:	www.homecredit.cz
Počet klientů:	více než 2 000 000
Počet poboček ČP:	více než 1 500

Zdroj: www.homecredit.cz

(vlastní zpracování)

Společnost nabízí několik úvěrových produktů, jako jsou například:

- nákupy na splátky u obchodních partnerů,
- hotovostní půjčky,
- spojení půjček,
- nákup automobilu na splátky,
- kreditní karty,
- revolvingové půjčky,
- doplňkové pojištění.

Nejznámější nabízenou službou jsou hotovostní úvěry a nákupy na splátky, rychle rostoucí je v posledních letech i zájem spotřebitelů o kreditní karty, které mohou klienti použít na nákup zboží či služeb u různých obchodních partnerů a mj. získat zajímavé slevy či bonusy. Jednou z nabízených kreditních karet je „Premia karta Home Credit“. Jedná se o mezinárodní platební kartu značky MasterCard, díky které může klient nakupovat zboží či služby u konkrétních partnerů až do výše dohodnutého kreditního limitu. Společnost Home Credit spolupracuje s více než 40 partnery, mezi

největší patří: AQUAPALACE PRAHA, Auto Kelly, a. s., Alltoys, spol. s r. o. (Království hraček BAMBULE), FAnn parfumerie, a. s. aj. ⁹

- Provident Financial, s. r. o.

Obrázek 5: Logo Provident Financial, s. r. o.

Zdroj: www.provident.cz

Druhou vybranou nebankovní institucí byla zvolena společnost Provident Financial, s. r. o., která v České republice působí již od roku 1997. Společnost patří do významné britské skupiny IPF (International Personal Finance), jejíž historie sahá do roku 1880. Skupina IPF poskytuje služby více než 2,3 milionům zákazníků v šesti zemích světa.

V posledních letech využilo služeb Providentu téměř 1 000 000 zákazníků v České republice, což odpovídá kvalitě nabízených nebankovních půjček. Firma nabízí jak hotovostní, tak i bezhotovostní půjčky, které se vyznačují jednoduchostí a rychlostí, s jakou je daná žádost o půjčku vyřízena. Půjčky jsou poskytovány v maximální výši 80 000 Kč a jsou poskytovány i žadatelům s nižším příjmem, a to bez ručitele.

Několik základních informací je shrnuto v následující tabulce.

Tabulka 9: Základní informace o společnosti Provident Financial, s. r. o.

Obchodní firma:	Provident Financial, s. r. o.
www:	www.provident.cz
Počet klientů:	téměř 1 000 000
Počet poboček:	24
Průměrný počet zaměstnanců:	650

Zdroj: www.provident.cz

(vlastní zpracování)

Společnost Provident Financial, s. r. o. byla v roce 2011 i 2012 zvolena nejbezpečnější nebankovní společností v České republice, a to sice neziskovou organizací Člověk v tísni, která hodnotí etiku podnikání nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a vytváří „Index etického úvěrování“. Při tomto srovnávání hodnotí celou řadu parametrů, mezi které například patří:

- srozumitelnost smluvních podmínek,
  - výše nákladů při nezaplacení jedné splátky,
  - úroky z prodlení,
  - ceny produktu,
  - zda firma, při nedodržení podmínek, využívá pro vymáhání služeb externích advokátů
- apod.¹⁰

4.2. Nabídka konkrétních spotřebitelských úvěrů vybraných institucí

Vybrané instituce mají ve své nabídce řadu spotřebitelských úvěrů, které se člení především z hlediska účelu, na který jsou peněžní prostředky poskytovány. Každá instituce nabízí obvykle jeden neúčelový a jeden účelový spotřebitelský úvěr. Pojmenování neúčelových úvěrů je u většiny bank podobné, a to sice: půjčka, půjčka na cokoliv apod. Účelové úvěry obvykle již ve svém názvu konkretizují, k jakému účelu bude daný úvěr poskytnut, např.: půjčka na lepší bydlení, nákup na splátky (u vybraných obchodních partnerů) apod.

Následující kapitola popisuje základní parametry účelových a neúčelových úvěrů poskytovaných vybranými bankovními a nebankovními institucemi.

4.2.1. Účelové spotřebitelské úvěry

Účelové spotřebitelské úvěry mají stanovenou obecně vyšší hranici minimální poskytované částky než úvěry neúčelové. Nejčastějším účelem, na který jsou úvěry vymezeny, bývá modernizace domácnosti, nákup automobilu, nákup dovolené apod. Každá instituce vymezuje účel použití finančních prostředků různě.

- *Česká spořitelna, a. s. (ČS)*

Účelový úvěr, který poskytuje ČS, je určen občanům České republiky nebo cizincům s trvalým pobytem v ČR. Tento úvěr je poskytován v hotovostní či bezhotovostní formě od částky 100 000 Kč. Až do částky 600 000 Kč je možné získat spotřebitelský úvěr s pevnou úrokovou sazbou bez nutnosti zajištění, jinak není horní hranice stanovena. Možnosti, na který lze finanční prostředky využít, jsou vymezeny následovně:

- výbava do domácnosti,
- koupě automobilu,

- rekonstrukce domu či bytu,
- zaplacení dovolené, pobytu v lázních,
- zaplacení nákladů na studium v zahraničí,
- další spotřební předměty či služby.⁶

V následující tabulce (č. 10) jsou shrnuty základní parametry Spotřebitelského úvěru poskytovaného ČS.

Tabulka 10: Spotřebitelský úvěr, Česká spořitelna, a. s.

Název produktu	Spotřebitelský úvěr
Minimální výše úvěru	100 000 Kč
Maximální výše úvěru	bez omezení
Minimální doba splácení	12 měsíců
Maximální doba splácení	120 měsíců
Poskytnutí úvěru	hotovostně / bezhotovostně
Čerpání úvěru	jednorázově nebo postupně
Úroková sazba	od 5,9 % p. a.
RPSN	od 13,27 % p. a.
Sazba úroků z prodlení	REPO sazba ČNB + 7 % p. a.
Poplatky:	
za poskytnutí a správu úvěru	1 % z poskytnutého úvěru, max. 5 000 Kč
za správu úvěru	59 Kč / měsíc
Doplňkové služby	možnost pojištění – dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí

Zdroj: www.csas.cz

(vlastní zpracování)

- *Československá obchodní banka, a. s. (ČSOB)*

ČSOB Půjčka na lepší bydlení je poskytována klientům, kteří mají u ČSOB zřízen bankovní účet (konto). Žadatel o půjčku musí doložit výši měsíčních příjmů a také musí předkládat doklady o použití finančních prostředků (faktury, smlouvy atd.), jelikož se jedná o účelový úvěr (půjčku), a to do 6 měsíců od získání půjčky. Poskytnuté finanční prostředky mohou být použity na:

- rekonstrukci koupelny či kuchyně,
- opravy oken, dveří, podlah,

- modernizaci chaty a chalupy,
- koupi bazénu, vybavení domácnosti, spotřebičů
- koupi domu, bytu či stavebního pozemku apod. ⁷

Tabulka 11: Půjčka na lepší bydlení, ČSOB, a. s.

Název produktu	Půjčka na lepší bydlení
Minimální výše půjčky	100 000 Kč
Maximální výše půjčky	bez omezení
Minimální doba splácení	12 měsíců
Maximální doba splácení	144 měsíců
Poskytnutí úvěru	bezhotovostně
Čerpání úvěru	jednorázově nebo postupně
Úroková sazba	od 7,9 % p. a.
RPSN	od 12,71 %
Poplatky:	
za zpracování úvěru	1 % z výše úvěru, min. 500 Kč - max. 3 500 Kč
za správu úvěru	59 Kč / měsíc (elektronické výpisy) 79 Kč / měsíc (písemné výpisy)
Doplňkové služby	možnost pojištění – pro případ ztráty zaměstnání, pracovní neschopnosti
	možnost využití 20 % z poskytnuté půjčky neúčelově (max. 60 000 Kč)

Zdroj: www.csob.cz

(vlastní zpracování)

- *Air Bank, a. s.*

Společnost Air Bank nabízí možnost převedení půjček. Jedná se o účelový typ úvěru, který slouží ke sloučení jedné či více existujících půjček u jiných bank. Klient může žádost o převedení půjček podat elektronicky, pomocí internetových stránek společnosti, kde vyplní potřebné údaje o veškerých půjčkách, kontokorentech a kreditních kartách. Následně je vyzván k vyplnění online žádosti, na základě které obdrží nabídku převedení půjček, pokud se rozhodne půjčky převést do Air Bank, společnost požaduje:

- smlouvu o půjčce, kterou chce klient převést, popř. výpis z kreditní karty či výpis z běžného účtu, z kterého splácí kontokorentní úvěr
- u zaměstnanců - doložení příjmů (potvrzení o příjmu),

- u osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) - daňové přiznání za poslední zdaňovací období
- u důchodců – doklad o pobírání důchodu
- u cizinců – průkaz o povolení k trvalému nebo přechodnému pobytu

Sjednání smlouvy o převedení půjček probíhá online, k uzavření smlouvy dochází různými způsoby. V případě vyplnění žádosti online se smlouva uzavírá prostřednictvím založení internetového bankovníctví, kdy klient na internetových stránkách zadává uživatelské jméno, zvolené přístupové heslo a unikátní SMS kód, který je mu zaslán na mobilní telefon.

Další možností je doručení smlouvy na adresu klienta prostřednictvím České pošty, s. p., kterou podepíše a společně s kopií občanského průkazu a dalšími potřebnými doklady odešle zpět na adresu společnosti.

Klient také může navštívit jednu z 24 poboček v České republice, popřípadě využít služeb kurýrní společnosti.

Oproti ostatním vybraným institucím nabízí Air Bank odměnu za včasné splacení, a to v podobě odpuštění několika měsíčních splátek a zaručí tak klientům úrokovou sazbu ve výši 9,9 % a RPSN 10,37 %.

Tabulka 12: Převedení půjček, Air Bank, a. s.

Název produktu	Převedení půjček
Minimální objem úvěru (půjčky)	10 000 Kč
Maximální objem úvěru (půjčky)	600 000 Kč
Minimální doba splácení	6 měsíců
Maximální doba splácení	120 měsíců
Úroková sazba	14,9 % p. a.
RPSN	15,97 %
Poplatky	bez poplatků
Sankce za včasné splacení	bez poplatků
Odměna za včasné splacení:	
Úroková sazba	9,9 %
RPSN	10,37 %

Zdroj: www.airbank.cz

(vlastní zpracování)

- *Home Credit, a. s.*

Účelový úvěr (půjčka) poskytovaný nebankovní institucí Home Credit, představuje formu nákupu na splátky u vybraných obchodních partnerů, nákup automobilu na splátky nebo půjčku, kterou lze čerpat na financování nadstandardní lékařské péče. Při nákupu na splátky probíhá sjednání přímo u obchodníka, u kterého si zákazník vybere zboží. Následně je sepsána žádost o nákup na splátky, kterou nechá obchodník posoudit a v případě schválení se podepisuje smlouva o úvěru přímo v obchodě. Zákazník si vybrané zboží může ihned odebrat a nemusí již opětovně o úvěr žádat.

Přímo na internetových stránkách společnosti Home Credit zákazník může využít sofistikovaného vyhledávače, ve kterém vybere skupinu zboží či služeb, o které má zájem a zvolí region, ve kterém chce nalézt seznam obchodních partnerů (zprostředkovatelů). Jak již bylo uvedeno, instituce spolupracuje s více než 40 partnery a možnost využití nákupu na splátky nabízí na více než 8 000 obchodních místech na území České republiky (kamenné obchody) a ve více než 750 internetových obchodech (e-shopy).

Kategorie zboží a služeb, u kterých Home Credit nabízí nákup na splátky, jsou následující:

- automobil,
- domácí spotřebiče, nábytek, elektronika,
- dům, zahrada, bazény,
- hudební nástroje,
- mobilní telefony, počítače,
- dovolená, sport a volný čas,
- oční lékařství,
- léčebné pobyty,
- estetická medicína,
- stomatologie.⁹

V následující tabulce jsou shrnuty základní parametry vybrané účelové půjčky od společnosti Home Credit při nákupu automobilu na splátky, označení Ideal Credit. Společnost spolupracuje s více než 400 prodejci automobilů.

Tabulka 13: Auto na splátky, Home Credit, a. s.

Název produktu	Auto na splátky
Minimální výše půjčky	30 000 Kč
Maximální výše půjčky	bez omezení
Minimální doba splácení	24 měsíců
Maximální doba splácení	84 měsíců
Čerpání úvěru	platba za zboží u obchodníka
Poplatky:	
za zpracování úvěru	bez poplatku
za správu úvěru	bez poplatku
za předčasné splacení	1 % z předčasně splacené jistiny, 0,5 % v posledním roce úvěru
Doplňkové služby	možnost pojištění - dlouhodobá pracovní neschopnost, ztráta zaměstnání, plná invalidita, úmrtí

Zdroj: www.homecredit.cz

(vlastní zpracování)

- *Provident Financial, s. r. o.*

Tato společnost nabízí pouze neúčelový spotřebitelský úvěr, který je vymezen v následující podkapitole (viz níže).

4.2.2. Neúčelové spotřebitelské úvěry (půjčky)

- *Česká spořitelna, a. s. (ČS)*

Neúčelový spotřebitelský úvěr poskytovaný ČS má označení „Půjčka“. Klientům je půjčka poskytována bez zajištění a bez prokazování účelu. V případě, že má klient u ČS zřízen bankovní účet, na který mu chodí výplata mzdy, není nutné dokládat potvrzení o příjmech. Sjednání půjčky lze online, přes internetové bankovníctví, pomocí serveru SERVIS24, popřípadě odesláním „Kontaktního formuláře pro objednání Půjčky“, na základě kterého bude klient telefonicky kontaktován bankéřem ČS, s kterým si následně sjedná osobní schůzku.

Následující tabulka shrnuje základní parametry Půjčky od ČS.

Tabulka 14: Půjčka, Česká spořitelna, a. s.

Název produktu	Půjčka
Minimální výše úvěru	20 000 Kč
Maximální výše úvěru	600 000 Kč
Minimální doba splácení	12 měsíců
Maximální doba splácení	84 měsíců
Poskytnutí úvěru	v hotovosti
Úroková sazba	od 6,9 % p. a.
RPSN	od 8,16 % p. a.
Sazba úroků z prodlení	REPO sazba ČNB + 7 % p. a.
Poplatky:	
za poskytnutí a správu úvěru	1 % z poskytnutého úvěru, max. 5 000 Kč
za správu úvěru	59 Kč / měsíc
Doplňkové služby	možnost pojištění – dlouhodobá pracovní neschopnost, plná invalidita, úmrtí

Zdroj: www.csas.cz

(vlastní zpracování)

- *Československá obchodní banka, a. s. (ČSOB)*

ČSOB Půjčka na cokoliv představuje formu úvěru bez prokazování účelu. Opět je poskytována klientům ČSOB, kteří mají u této banky zřízen účet. Banka nevyžaduje zajištění až do výše 600 000 Kč a klientům nabízí možnost, aby si sami stanovili výši měsíčních splátek.

Následující tabulka obsahuje souhrn základních parametrů této půjčky.

Tabulka 15: Půjčka na cokoliv, ČSOB, a. s.

Název produktu	Půjčka na cokoliv
Minimální výše půjčky	20 000 Kč
Maximální výše půjčky	600 000 Kč
Minimální doba splácení	12 měsíců
Maximální doba splácení	84 měsíců
Poskytnutí úvěru	bezhotovostně
Úroková sazba (pevná)	od 8,9 % p. a.
RPSN	od 12,05 %

Poplatky:	
za zpracování úvěru	1 % z výše úvěru, min. 500 Kč - max. 3 500 Kč
za správu úvěru	59 Kč / měsíc (elektronické výpisy) 79 Kč / měsíc (písemné výpisy)
Doplňkové služby	možnost pojištění – pro případ ztráty zaměstnání, pracovní neschopnosti

Zdroj: www.csob.cz

(vlastní zpracování)

- *Air Bank, a. s.*

Stávající klienti této banky mohou potřebné finance získat prostřednictvím online žádosti o Půjčku, přes internetové bankovníctví. Pokud klient žádá o půjčku a nemá-li založen bankovní účet, Air Bank nabízí zřízení tohoto účtu zcela zdarma.

Jedná se o neúčelový spotřebitelský úvěr, který lze získat až do výše 400 000 Kč bez zajištění pro stávající klienty, do výše 200 000 Kč pro nové klienty. Další výhodou pro klienta je, že banka tuto půjčku poskytuje bez dalších poplatků

Tabulka 16: Půjčka, Air Bank, a. s.

Název produktu	Půjčka
Minimální objem úvěru (půjčky)	5 000 Kč
Maximální objem úvěru (půjčky)	400 000 Kč
Minimální doba splácení	6 měsíců
Maximální doba splácení	96 měsíců
Úroková sazba	14,9 % p. a.
RPSN	10,37 %
Poplatky	bez poplatků
Sankce za včasné splacení	bez poplatků
Odměna za včasné splacení:	
Úroková sazba	9,9 %
RPSN	10,37 %

Zdroj: www.airbank.cz

(vlastní zpracování)

- *Home Credit, a. s.*

Společnost Home Credit nabízí Hotovostní půjčku. Zájemce o půjčku může podat žádost prostřednictvím telefonu, internetu či na pobočkách České pošty, s. p. Půjčka je poskytována zletilým fyzickým osobám se stálým zdrojem příjmu. Výši měsíčního příjmu klient uvádí do žádosti, avšak společnost nevyžaduje potvrzení o příjmu.

V tabulce č. 17 je shrnutí základních parametrů Hotovostní půjčky, poskytované společností Home Credit.

Tabulka 17: Hotovostní půjčka, Home Credit, a. s.

Název produktu	Hotovostní půjčka
Minimální výše půjčky	10 000 Kč
Maximální výše půjčky	150 000 Kč
Minimální doba splácení	12 měsíců
Maximální doba splácení	84 měsíců
Splácení úvěru	od 357 Kč/měsíc
Úroková sazba	od 13,22 % p. a.
RPSN	od 14,1 %
Poplatky:	
za zpracování úvěru	bez poplatku
za správu úvěru	bez poplatku
Doplňkové služby	možnost pojištění - dlouhodobá pracovní neschopnost, ztráta zaměstnání, plná invalidita, úmrtí

Zdroj: www.homecredit.cz

(vlastní zpracování)

- *Provident Financial, s. r. o.*

Půjčka Provident od společnosti Provident Financial představuje rychle dosažitelný zdroj peněžních prostředků již do 48 hodin od žádosti, v případě poskytnutí v hotovosti. Zájemce může požádat elektronicky, popřípadě telefonicky kontaktovat obchodního zástupce, který si s ním sjedná osobní schůzku. Společnost má zastoupení více než 3 000 obchodních zástupců po celé České republice.

Jelikož společnost Provident nezveřejňuje klasický sazebník poplatků a úrokových sazeb, nebylo možné přesně vyhledat, kolik činí úroková sazba u nabízené

půjčky. Společnost uvádí veškeré poplatky ve dvou položkách, a to sice v položce RPSN (dle zákona je povinné tuto sazbu uvádět) a uvedením poplatku za hotovostní inkaso splátek (v případě hotovostní formy výplaty). Bezhotovostní forma výplaty se tedy stává relativně levnější.

Tabulka 18: Půjčka Provident, Provident Financial, s. r. o.

Název produktu	Půjčka Provident	
	hotovostní	bezhotovostní
Výplata		
Minimální výše půjčky	4 000 Kč	4 000 Kč
Maximální výše půjčky	80 000 Kč	80 000 Kč
Doba splácení	45/60/100 týdnů	45/60/100 týdnů
RPSN	49,70 – 70,96 %	49,70 – 70,96 %
Poplatky:		
za hotovostní inkaso splátek	od 1 879 Kč do 47 600 Kč	-

Zdroj: www.provident.cz

(vlastní zpracování)

4.3. Porovnání nabízených spotřebitelských úvěrů

Předchozí kapitola obsahuje všechny typy nabízených účelových a neúčelových spotřebitelských úvěrů, které poskytují vybrané instituce, včetně uvedení základních parametrů. Následující modelové příklady ukazují, která instituce nabízí úvěr nejvýhodněji.

4.3.1. Modelový příklad č. 1

Následující modelový příklad byl použit pro porovnání neúčelových úvěrů nabízených vybranými institucemi. V první případě byla použita částka 30 000 Kč, na dobu 3 let. V tabulce č. 18 jsou shrnuty výsledky porovnání, v případě společnosti Provident byla orientační úroková sazba vypočtena pomocí funkce v MS Excel.

Tabulka 19: Porovnání nabídek neúčelových úvěrů (30 tis. Kč, 3 roky)

	Instituce				
	ČS Půjčka	ČSOB Půjčka na cokoliv	AIR BANK Půjčka	HOME CREDIT Hot. půjčka	PROVIDENT Půjčka Provident
Částka	30 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč
Doba splácení	36 m.	36 m.	36 m.	36 m.	100 týdnů
Úroková sazba (p.a.)	18,30%	15,90%	9,90%	19,50%	29,19%
RPSN	25,70%	27,50%	10,37%	21,30%	49,70%
Splátka vč. poplatků/měs.	1 163 Kč	1 186 Kč	1 036 Kč	1 108 Kč	433 Kč/týden
Poplatky:					
zpracování	400 Kč	500 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
vedení (měs.)	59 Kč	115 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Koeficient navýšení	1,3956	1,4232	1,1448	1,3296	1,4418
CELKOVÁ SPLATNÁ ČÁSTKA	41 868 Kč	42 696 Kč	34 345 Kč	39 888 Kč	43 255 Kč

(vlastní zpracování)

Při poskytnutí půjčky ve výši 30 000 Kč od ČS by případný klient zaplatil náklady ve výši 11 868 Kč za 3 roky, při RPSN 25,7 %. U ČSOB by celkové náklady činily 12 969 Kč, při 27,50% výši RPSN, celkově by tedy klient zaplatil 42 969 Kč. U Air Bank bychom předpokládali, že potenciální žadatel bude odměněn za včasné splácení výhodnější úrokovou sazbou a RPSN, a to sice 10,37 % RPSN, celkově by tedy zaplatil 34 345 Kč. Zdaleka nejvyšší sazba RPSN a koeficient navýšení byly vypočteny u nebankovní instituce Provident, a to sice 49,70 % RPSN, při které by klient přeplatil 13 255 Kč za necelé dva roky (100 týdnů = 1,92 roku). U druhé nebankovní instituce vyšlo, že by klient přeplatil 9 888 Kč, což její nabídku posunulo na druhou nejlepší.

Výsledkem tohoto modelového příkladu je doporučení využít nabídky bankovní instituce Air Bank, která spotřebitelský úvěr nabízí nejvýhodněji, z hlediska jak RPSN, tak koeficientu navýšení.

Zájemce o úvěr by si ovšem měl všimnout také obchodních podmínek, které jsou součástí smlouvy o úvěru. Při neplnění stanovených podmínek má každá z institucí jinak upravené sankce (nebankovní instituce často mnohonásobně vyšší jak bankovní),

na které klienti často zapomínají, proto doporučuji vždy a řádně prostudovat kompletní podmínky týkající se poskytnutí, čerpání a splácení úvěru.

4.3.2. Modelový příklad č. 2

Druhý modelový příklad uvažuje částku úvěru ve výši 120 000 Kč a dobu splácení 7 let. V tabulce č. 20 jsou přehledně shrnuty základní parametry tohoto neúčelového úvěru.

Tabulka 20: Porovnání nabídek neúčelových úvěrů (120 tis. Kč, 7 let)

	Instituce				
	ČS Půjčka	ČSOB Půjčka na cokoliv	AIR BANK Půjčka	HOME CREDIT Hot. půjčka	PROVIDENT Půjčka Provident
Částka	120 000 Kč	120 000 Kč	120 000 Kč	120 000 Kč	neposkytuje
Doba splácení	84 m.	84 m.	84 m.	84 m.	-
Úroková sazba (p.a.)	18,30%	15,90%	14,90%	15,50%	-
RPSN	21,30%	19,40%	15,97%	16,60%	-
Splátka vč. poplatků/měs.	2 628 Kč	2 516 Kč	2 303 Kč	2 350 Kč	-
Poplatky:					-
zpracování	1 200 Kč	1 200 Kč	0 Kč	0 Kč	-
vedení (měs.)	59 Kč	115 Kč	0 Kč	0 Kč	-
Koeficient navýšení	1,8396	1,7612	1,6115	1,645	-
CELKOVÁ SPLATNÁ ČÁSTKA	220 752 Kč	211 344 Kč	193 383 Kč	197 400 Kč	-

(vlastní zpracování)

V předešlém příkladě č. 1 jsem u nabídky půjčky od spol. Air Bank předpokládala, že potenciální klient bude odměněn za včasné splácení výhodnější úrokovou sazbou. V modelovém př. č. 2 jsem toto zvýhodnění nepoužila, aby mohly být nabídky posouzeny objektivněji. Ovšem i tak má společnost Air Bank nejvýhodnější nabídku spotřebitelského úvěru při RPSN ve výši 15,97 %. Celková splatná částka spotřebitelem tedy činí 193 383 Kč. U České spořitelny byla vypočtena nejvyšší sazba RPSN, tedy 21,3 % a celkové náklady úvěru činí 100 752 Kč, dle koeficientu navýšení zaplatí spotřebitel necelých 84 % navíc. Společnost ČSOB nabízí poskytnutí úvěru ve výši 120 000 Kč s RPSN 19,40 %, což představuje druhou nejvyšší sazbu. Společnost Provident poskytuje půjčku do maximální výše 80 000 Kč, proto nebyla nabídka od této

společnosti zahrnuta do analýzy. Společnost Home Credit nabízí půjčku s RPSN ve výši 16,6 %, spotřebitel tedy celkově zaplatí 197 400 Kč.

V předchozích dvou příkladech si můžete povšimnout, že při nižší vypůjčené částce, s kratší dobou splácení je vypočtená RPSN mnohem vyšší než u vyšší částky rozložené na delší dobu splácení.

4.4. Testování hypotéz

Pomocí MS Excel byl proveden výpočet vztahů uvedených v metodice za použití skutečně získaných dat z dotazníkového šetření (viz tabulka č. 21). Nejdříve jsem provedla výpočet nutný k ověření rovnosti výše uvedených vztahů, přičemž výsledné hodnoty jsou 0,002283, rovnost byla potvrzena. Kritická hodnota pro 1 stupeň volnosti byla vypočtena na 3,841.

Následně tedy bylo možné otestovat stanovenou hypotézu pomocí Chí kvadrátu testu dobré shody. Výsledná hodnota χ^2 činí 1,03321, a tedy nepřekračuje kritickou hodnotu 3,841.

Při zvolené 5% hladině významnosti tudíž můžeme říci, že hypotézu nezamítáme. Potvrzuje se, že není rozdíl mezi zájemci o úvěr s nižším a vyšším příjmem ve výběru instituce, kde si podají žádost o úvěr.

Tabulka 21: Tabulka hodnot pro výpočet χ^2

Příjem	Instituce		Σ
	banka	nebankovní	
do 10 000 Kč	22	4	26
10 000 - 20 000 Kč	37	3	40
Σ	59	7	66

Zdroj: dotazníkové šetření

(vlastní zpracování)

4.5. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Pomocí webového serveru www.survio.cz bylo provedeno dotazníkové šetření se zaměřením na spotřebitelské úvěry. Vyplňování bylo zpřístupněno 22. března a ukončeno 7. dubna 2014, celkový počet respondentů činí 103. Následující grafy zobrazují vyhodnocení jednotlivých otázek, včetně uvedení konkrétního počtu respondentů.

Dle výsledků dotazníku by se většina respondentů rozhodla pro bankovní instituci, která se zdá být důvěryhodnější. Avšak, podle provedené analýzy, výsledky

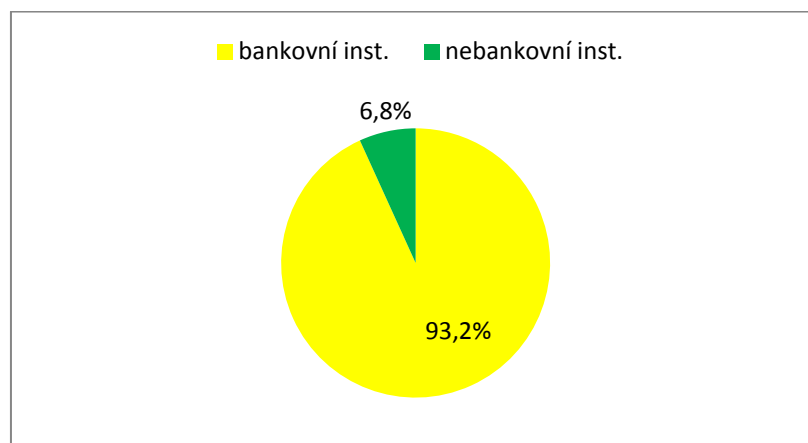
ukazují, že ne v každém případě mají banky výhodnější nabídku úvěrů než nebankovní instituce. Další důležitá otázka se týkala znalosti pojmu roční procentní sazba nákladů, konkrétně jaký je rozdíl mezi RPSN a úrokovou sazbou, u této otázky byli respondenti vyzváni, aby takový rozdíl popsali. Většina respondentů správně charakterizovala pojem RPSN.

Dotazník, včetně vyhodnocení:

1. *Jako zájemce o spotřebitelský úvěr dáte přednost jeho poskytnutí od bankovní či nebankovní instituce (např. Provident, Cetelem, Home Credit)?*

- bankovní instituce (banka)
- nebankovní instituce

Graf 3: Vyhodnocení otázky č. 1

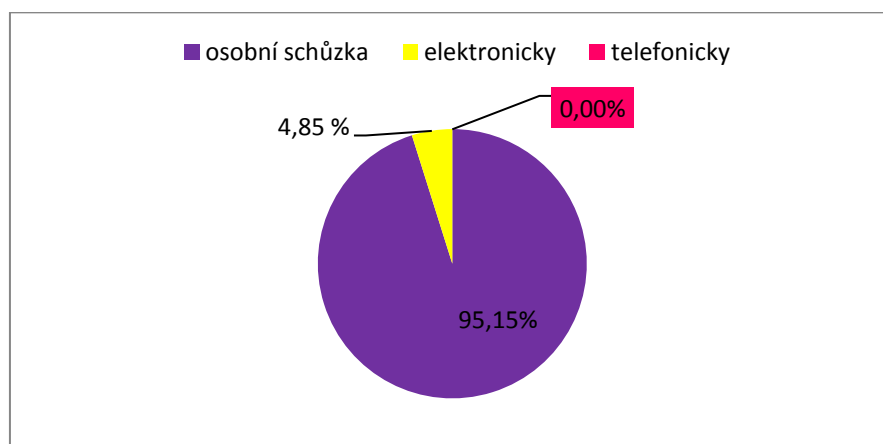
(vlastní zpracování)

Jak můžete vidět na grafu, většina respondentů by dala přednost poskytnutí úvěru od bankovní instituce, konkrétně 96 dotázaných z celkového počtu 103.

2. *Při sjednávání spotřebitelského úvěru dáte přednost:*

- osobní schůzce s bankovním/finančním poradcem
- uzavření smlouvy přes internet
- uzavření smlouvy na základě telefonické nabídky

Graf 4: Vyhodnocení otázky č. 2

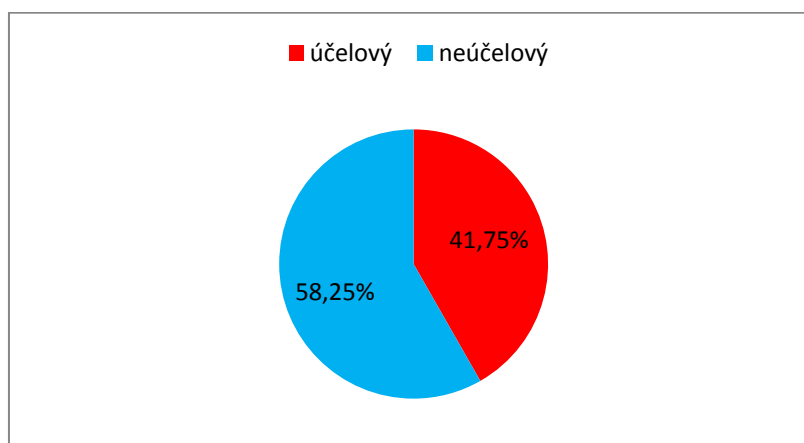
(vlastní zpracování)

V případě sjednávání úvěru, odpovědělo 98 respondentů, že by dali přednost osobní schůzce s finančním či bankovním poradcem, necelých 5 % (5 respondentů) by uzavřelo smlouvu přes internet a žádný respondent by neuzavřel smlouvu o úvěru telefonicky.

3. Jaký úvěr byste si vybrali?

- účelový
- neúčelový (není nutné dokládat, na co budou finanční prostředky použity)

Graf 5: Vyhodnocení otázky č. 3

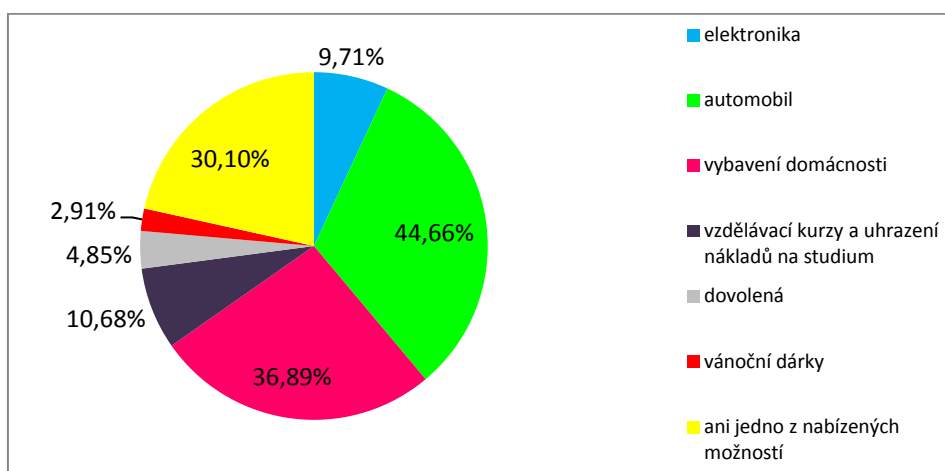
(vlastní zpracování)

Z celkového počtu dotázaných by si vybralo 43 úvěr účelový a 60 neúčelový.

4. *Spotřebitelský úvěr byste si vzali na nákup (výběr z více možností):*

- elektroniky
- automobilu
- vybavení domácnosti
- vzdělávacích kurzů a uhrazení nákladů na studium
- dovolené
- vánočních dáreků
- ani jedno z nabízených možností

Graf 6: Vyhodnocení otázky č. 4

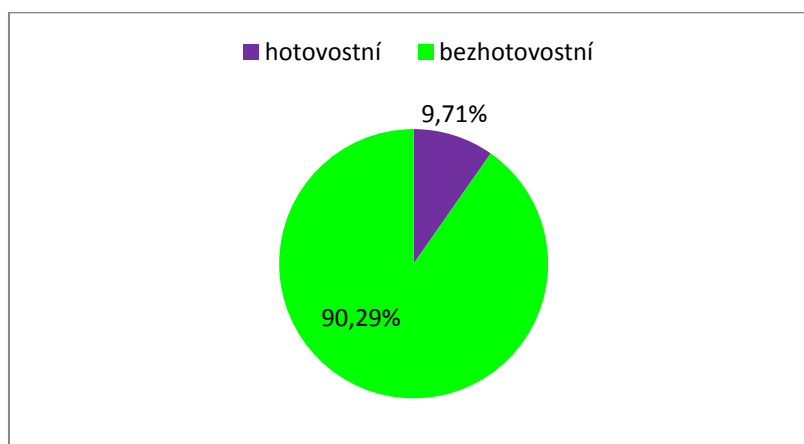
(vlastní zpracování)

V případě účelových úvěrů, které jsou poskytovány na konkrétní účel, by nejvíce respondentů (46) využilo peněžní prostředky na nákup automobilu, dále 38 na vybavení domácnosti. Celkem 11x byla vybrána možnost využití vypůjčených peněz na uhrazení nákladů na studium a vzdělávacích kurzů, 10x na nákup elektroniky a nejméně respondentů by si vzalo úvěr na zaplacení dovolené či vánočních dáreků (konkrétně 5 a 3). Celkem 31 respondentů označilo, že by si úvěr nevzali ani na jednu z nabízených možností.

5. *Při poskytnutí úvěru byste dali přednost:*

- hotovostní formě výplaty
- bezhotovostní formě výplaty (na bankovní účet)

Graf 7: Vyhodnocení otázky č. 5

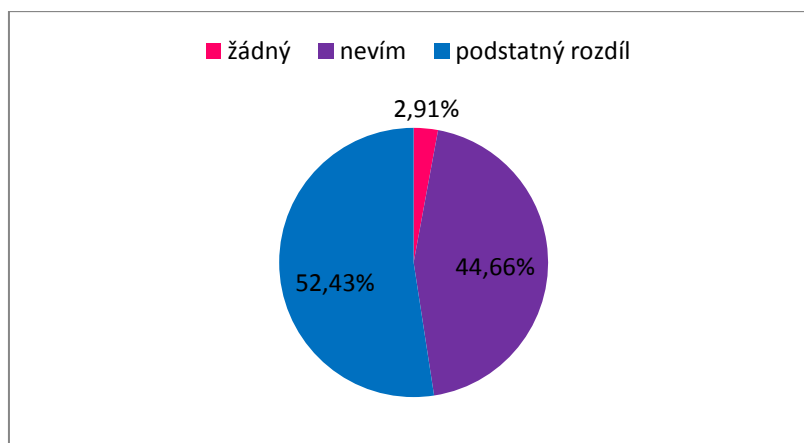
(vlastní zpracování)

Na otázku, jaká forma výplaty by pro zájemce o úvěr byla nejvhodnější, odpovědělo 93 dotázaných, že poskytnuté finanční prostředky by chtěli zaslat na bankovní účet, tedy v bezhotovostní podobě. Ostatní respondenti by dali přednost hotovostní formě výplaty.

6. Víte, jaký je rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN (roční procentní sazba nákladů)?

- žádný
- nevím
- podstatný rozdíl (uveďte jaký)

Graf 8: Vyhodnocení otázky č. 6

(vlastní zpracování)

Jak je z grafu patrné, více jak polovině dotázaných (54) je známo, že existuje rozdíl mezi úrokovou sazbou a roční procentní sazbou nákladů. V případě, že respondent odpověděl, že je mezi těmito sazbami rozdíl, byl vyzván, aby uvedl, o jaký

rozdíl se jedná. Do vyhodnocení dotazníkového šetření jsem vybrala celkem 5 odpovědí, které respondenti slovně vypsali:

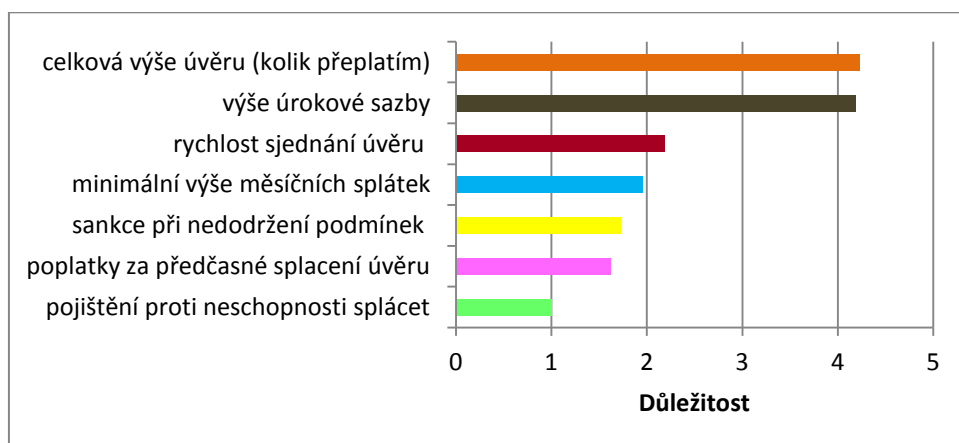
- „RPSN jsou náklady, které vynaložíme za rok a úroková sazba je cena půjčených peněz.“
- „Do RPSN jsou započítávány i poplatky (vedení účtu).“
- „RPSN je přepočtená teoretická úroková sazba obsahující veškeré náklady.“
- „RPSN = úroková sazby + ostatní náklady na půjčku (např. vedení úvěrového účtu, poplatek za poskytnutí půjčky,...).“
- „Úrok je jen procento z jistiny, ale RPSN v sobě zahrnuje úrok + další poplatky (skryté poplatky), takže vyjadřuje, kolik spotřebitel ročně za úvěr zaplatí.“

Necelá 3 % dotázaných (3) se domnívají, že sazby vyjadřují to samé, a 46 odpovědělo „nevím“.

7. *Jako zájemce o úvěr se řídíte dle jakých kritérií? (seřad'te od nejdůležitějšího po méně důležité)*

- rychlost sjednání úvěru a poskytnutí peněžních prostředků
- výše úrokové sazby
- minimální výše měsíčních splátek
- sankce při nedodržení podmínek splácení
- poplatky za předčasné splacení úvěru
- možnost zřízení pojištění proti neschopnosti splácet
- celková výše úvěru, vč. úroků (kolik přeplatím)

Graf 9: Vyhodnocení otázky č. 7

(vlastní zpracování)

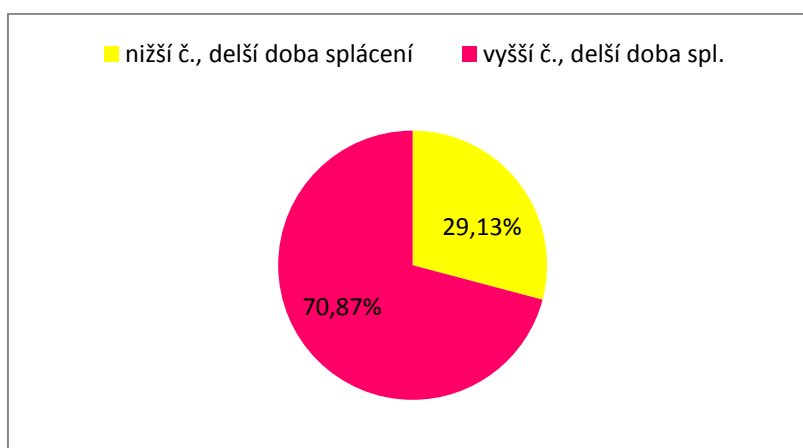

U otázky číslo 7 považují respondenti za nejdůležitější kritérium výši celkové částky, tedy kolik spotřebitel zaplatí celkem, nejméně důležitou označili možnost zřízení pojištění proti neschopnosti splácet.

8. *Upřednostňujete nižší částku měsíčních splátek a tím delší dobu splácení nebo naopak?*

- nižší částka, delší doba splácení
- vyšší částka, kratší doba splácení

Graf 10: Vyhodnocení otázky č. 8

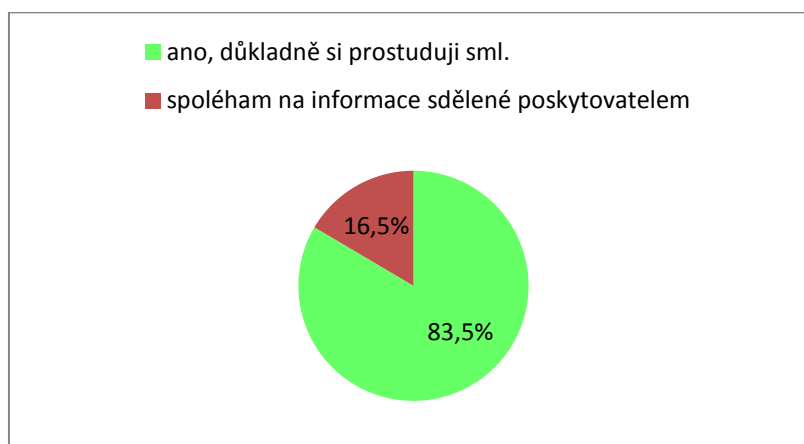
(vlastní zpracování)

Většině respondentů vyhovuje u spotřebitelských úvěrů kratší doba splácení a vyšší částka měsíčních splátek, konkrétně 73 osob.

9. *Jste důslední při zřizování spotřebitelského úvěru a při podpisu smlouvy o úvěru?*

- ano, důkladně si prostuduji smlouvu a související podmínky
- spoléhám na informace sdělené poskytovatelem při osobní schůzce či po telefonu a smlouvu již nestuduji

Graf 11: Vyhodnocení otázky č. 9

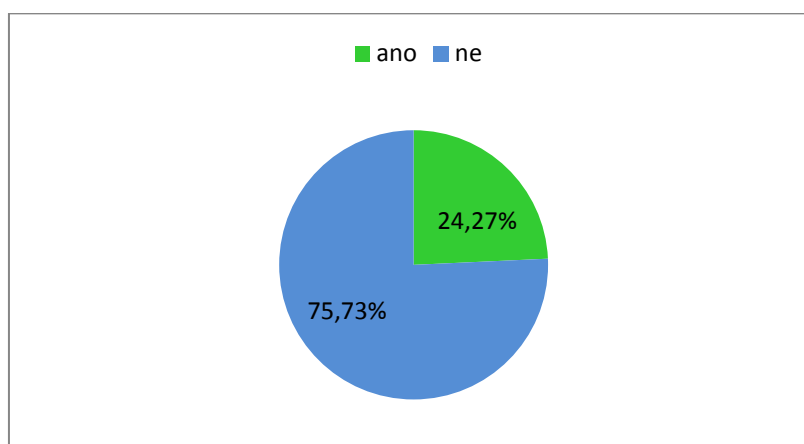
(vlastní zpracování)

Necelých 84 %, tedy 86 dotázaných, odpovědělo, že při žádosti o úvěr si důkladně prostudují smlouvu o úvěru a veškeré související podmínky týkající se úrokové sazby, RPSN apod. Z celkového počtu spoléhá 17 dotázaných na informace sdělené při osobní schůzce či po telefonu a dále se příliš nezajímá o obsah smlouvy.

10. *Stal/a byste se ručitelem v případě, kdyby Vás o to požádal někdo z Vaší rodiny, přátel, kamarádů? (Ručitel = osoba, která na sebe bere povinnost uhradit pohledávku věřitele, pokud tak neučiní dlužník)*

- ano
- ne

Graf 12: Vyhodnocení otázky č. 10

(vlastní zpracování)

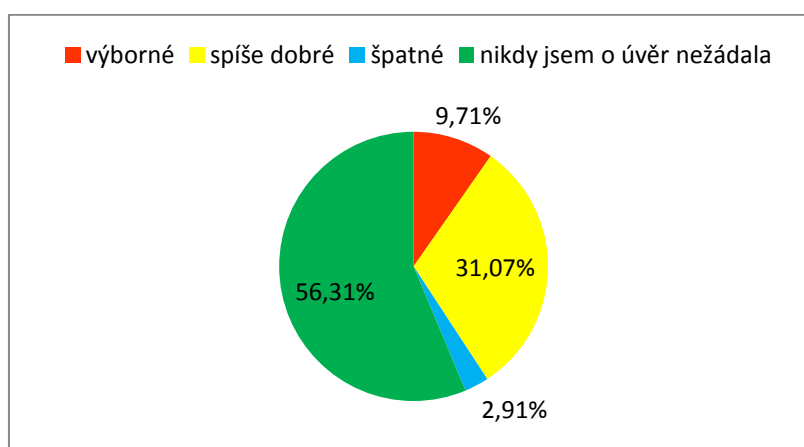
Respondentům také byla položena otázka, zdali by se stali ručitelem, pokud by je o to požádal někdo z blízkého okolí (rodina, přátelé, známí). Vystavovali by se tak

riziku, že budou muset hradit závazky jiných, v tomto případě odpovědělo necelých 76 %, že by takové riziko nepodstoupilo.

11. Jaké jsou Vaše zkušenosti s bankou, popř. nebankovní institucí při poskytnutí úvěru?

- výborné, byl/a jsem se vším spokojena
- spíše dobré
- špatné
- nikdy jsem o úvěr nežádal/a

Graf 13: Vyhodnocení otázky č. 11

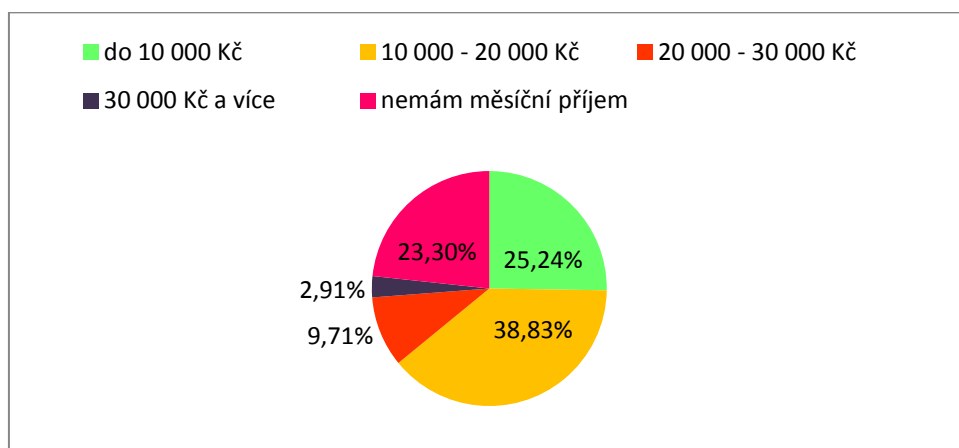
(vlastní zpracování)

Otázka číslo 11 se týkala zkušeností respondentů s bankou/nebankovní institucí. Pouze necelá 3 % dotázaných (3 respondenti) měla při žádosti či při čerpání úvěru špatné zkušenosti, 31 % označilo dosavadní zkušenosti jako „spíše dobré“, 10 bylo se vším spokojeno a 58 prozatím nevyužilo nabídku půjčení peněžních prostředků od bank/nebankovních institucí.

12. Jaká je výše Vašeho čistého příjmu? (nepovinná otázka)

- do 10 000 Kč
- 10 000 – 20 000 Kč
- 20 000 – 30 000 Kč
- 30 000 Kč a více
- nemám měsíční příjem

Graf 14: Vyhodnocení otázky č. 12

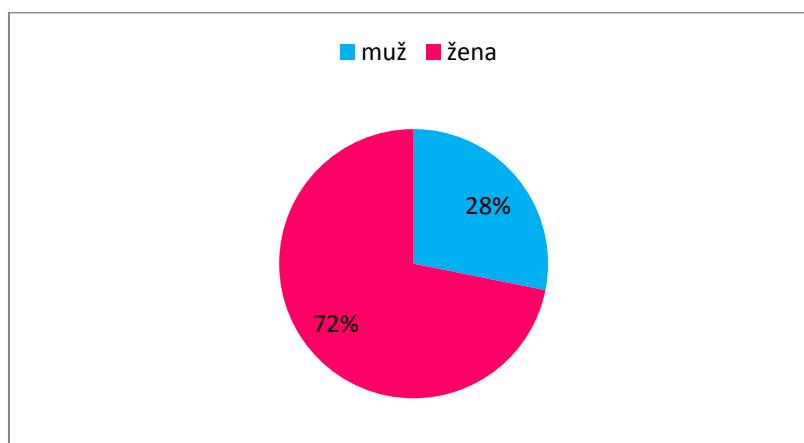
(vlastní zpracování)

Respondenti mohli nepovinně vybrat rozmezí, v jakém se pohybuje jejich měsíční příjem. Celkem 40 dotázaných si měsíčně vydělává v rozmezí od 10 000 do 20 000 Kč, 25,24 % vydělává do 10 000 Kč, výše příjmů 10 dotázaných se pohybuje mezi 20 000-30 000 Kč a necelá 3 % (3 respondenti) si měsíčně vydělávají více než 30 000 Kč. Možnost výběru byla i ta, že respondent nedostává žádný měsíční příjem, tuto variantu zvolilo 24 osob.

13. Pohlaví

- muž
- žena

Graf 15: Vyhodnocení otázky č. 13

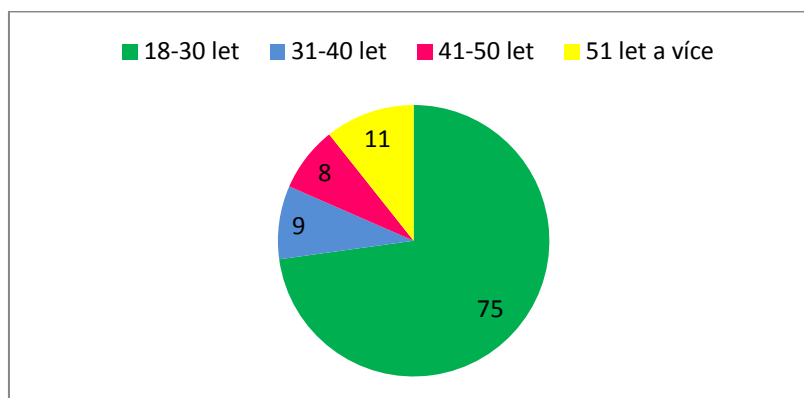
(vlastní zpracování)

Mezi respondenty bylo celkem 29 mužů a 74 žen.

14. Věková kategorie

- 18 - 30 let
- 31 - 40 let
- 41 - 50 let
- 50 let a více

Graf 16: Vyhodnocení otázky č. 14

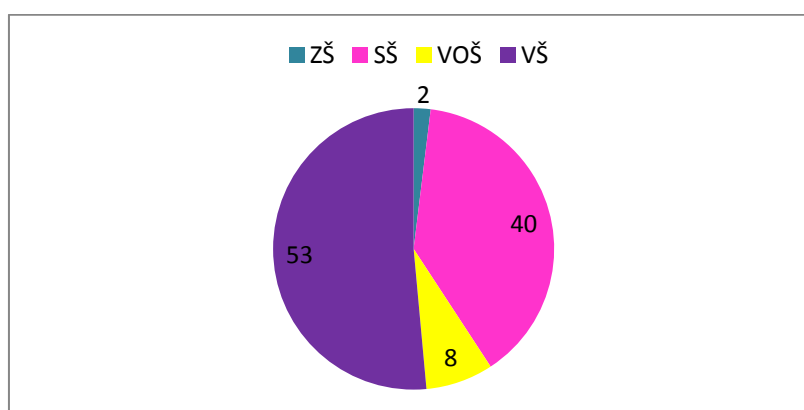
(vlastní zpracování)

Jak můžete vidět v grafu, největší zastoupení v dotazníkovém šetření měla skupina od 18 do 30 let.

15. Vzdělání

- Základní škola
- Střední škola
- Vyšší odborná škola
- Vysoká škola

Graf 17: Vyhodnocení otázky č. 15

(vlastní zpracování)

Mezi respondenty bylo celkem 53 s vysokoškolským vzděláním, 38,83 % vystudovalo SŠ a necelých 8 % VOŠ.

5. Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo poskytnout pomůcku případnému žadateli o spotřebitelský úvěr, jak se orientovat v široké nabídce úvěrů na finančním trhu. Nejvýznamnějším ukazatelem, který slouží pro porovnání nabídek, je roční procentní sazba nákladů, která zahrnuje veškeré náklady související s úvěrem, tudíž jsem při analýze nabídek zaměřila právě na výši této sazby, dle které by se měl zájemce o úvěr nejnadhěji rozhodnout. Dle mého doporučení by si měl také spotřebitel vždy podrobně prostudovat související obchodní podmínky, které obsahují především sankce za nedodržení podmínek splácení, za předčasné splacení úvěru apod., a to ještě před podpisem smlouvy o úvěru, neboť tyto informace mohou celkové náklady ještě významně ovlivnit. Dále by si měl zájemce uvědomit, co je pro něj přednější, pokud se zajímá pouze o rychlost a dosažitelnost úvěru, musí počítat i s dodatečnými náklady za tuto službu, kterou ve většině případů nabízejí nebankovní instituce, které nepožadují doložení potvrzení o příjmech klienta. V takovém případě dostanou úvěr i méně prověřeni klienti, kteří mají obvykle nedostatek finančních prostředků na úhradu měsíčních splátek a jsou mu tak účtovány sankce za porušení podmínek, tudíž se zadlužení neustále zvyšuje.

Stanovených cílů bylo dosaženo ve dvou krocích. Prvním takovým byla teoretická část, která obsahuje charakteristiku spotřebitelských úvěrů, úrokových sazeb, RPSN a popis úvěrového procesu za použití odborné literatury. Nebyla opomenuta ani právní úprava, kterou se řídí poskytování spotřebitelských úvěrů v České republice.

Druhým krokem k dosažení cílů bylo provedení analýzy nabídek 5 vybraných institucí působících na finančním trhu. Z institucí byly vybrány 3 bankovní a 2 nebankovní - Česká spořitelna a Československá obchodní banka byla vybrána z důvodu dlouholeté tradice a Air Bank jako jedna z nových, avšak rychle rostoucích bank. Z nebankovních institucí byla vybrána nejznámější společnost Home Credit a Provident Financial. V úvodu praktické části jsou popsány profily jednotlivých institucí, na které navazuje nabídka konkrétních účelových a neúčelových spotřebitelských úvěrů.

Před provedením samotné analýzy byl stanoven potenciální žadatel o úvěr, aby bylo možné zhodnotit dosažitelnost úvěru z pohledu banky. Prostřednictvím internetu byla podána žádost, která obsahovala základní údaje potenciálního žadatele o úvěr, na základě které jsem si ověřila, že bude úvěr poskytnut, resp. bude schválena žádost o

úvěr. V dalším kroku bylo provedeno porovnání nabídek neúčelových úvěrů ve dvou různých výších a době splácení, a to sice v prvním případě 30 000 Kč s dobou splácení 3 roky, a druhá situace předpokládala úvěr ve výši 120 000 Kč s dobou splácení 7 let. Pro každý z modelových příkladů byla porovnána sazba RPSN a celková splatná výše úvěru, tedy kolik klient přeplatí.

V obou modelových příkladech je výsledným doporučením pro potenciálního žadatele vzít si úvěr od bankovní instituce, tedy konkrétně od společnosti Air Bank, která nabízí nejnižší sazbu RPSN, tudíž nejnižší náklady, které je povinen spotřebitel zaplatit za půjčení peněžních prostředků. Naopak nejméně výhodné nabídky (nejdražší poskytnutí úvěru) nabízí společnosti ČS a ČSOB.

Dílčím cílem této kvalifikační práce bylo provedení dotazníkového šetření zaměřeného na spotřebitelské úvěry a následné ověření stanovené hypotézy, že neexistuje rozdíl mezi zájemci s vyšším či nižším příjmem, u jaké instituce uzavřou smlouvu o úvěru. Bankovní instituci považují lidé za důvěryhodnější a nabídky úvěrů za relativně levnější. Dle provedené analýzy lze však říci, že ne vždy tomu tak je. Společnost Home Credit nabízí Hotovostní půjčku s druhou nejnižší sazbou v souboru zkoumaných nabídek. Další otázky v dotazníku zkoumaly, zdali respondenti znají pojem roční procentní sazba nákladů, zdali jsou důslední při podpisu smlouvy a podrobně studují obchodní podmínky a na co by peněžní prostředky nejčastěji použili.

6. Summary

The purpose of this thesis is to provide advice to potential applicants for consumer credit on how to navigate in a wide range of loans on the financial market. The most important indicator which is used to compare offers is the annual percentage rate of charge (APR) which includes all costs associated with the loan. It is a measure of the total cost of the loan that the consumer must pay. My recommendation is that the consumer should always read the associated terms and conditions which primarily include penalties for failure to comply with the repayment terms for early repayment etc., even before signing the loan agreement, as this information may have a significant impact on expenses.

The objective was achieved in two steps. The first one is a theoretical part which contains the characteristics of consumer credit, interest rate, APR and description of the credit process with the use of literature. The second step for achieving the stated objective is to analyze the offers of five selected institutions operating on the financial market (3 bank and 2 non-bank entities) - Česká spořitelna and Československá obchodní banka have been selected because of their long tradition and the Air Bank as one of the newly emerged, but rapidly growing banks. The non-banking institutions which I have selected are the best known companies Home Credit and Provident Financial. The beginning of the practical part features description of the profile of individual institutions and then their offers of purpose and non-purpose consumer loans.

A potential candidate for a loan was identified as well as an appropriate methodology to be used for comparison of non-purpose loans. An online request form was filled out that I used for verification reasons to grant the loan. In the next step I set 2 different levels and time of repayment and then I performed analysis of these levels. For each of the examples APR rate was compared.

Both examples show that the best consumer credit offer comes from the banking institution Air Bank, which offers the lowest APR rate, therefore, the consumer is required to pay for the loan the lowest amount.

The next purpose of this thesis is to design a qualifying questionnaire survey focused on consumer loans. According to the results, the majority of respondents would prefer a banking institution, as it seems credible and offers loans at relatively cheaper rates. Another important issue was whether the respondents were aware of the annual

percentage rate of charge (APR), and whether they thought carefully before signing the loan agreement and whether they thoroughly studied business conditions.

KEY WORDS

Consumer credit, annual percentage rate of charge (APR), interest rate, banking and non-banking institutions, purpose and non-purpose loans.

7. Přehled literatury:

---

1. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2005, 681 s. ISBN 80-720-1515-X.
2. ŠIMÁNKOVÁ, Jitka, Petr SYROVÝ a Jan ŠÍMA. *Jak na úvěry*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2005, 104 s. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-735-7015-7.
3. PŮLPÁNOVÁ, Stanislava, Petr SYROVÝ a Jan ŠÍMA. *Komerční bankovníctví v České republice*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2004, 338 s. Otázky a odpovědi z praxe. ISBN 978-80-245-1180-1.
4. REVENDA, Zbyněk, Petr SYROVÝ a Jan ŠÍMA. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Vyd. 4. Praha: Management Press, 2005, 627 s. Otázky a odpovědi z praxe. ISBN 978-80-7261-132-4.
5. RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 7., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 293 s. Otázky a odpovědi z praxe. ISBN 978-80-247-3291-6.
6. CIPRA, Tomáš. *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Vyd. 2. / . Praha: Ekopress, 2005, 308 s. ISBN 80-861-1991-2.
7. ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 308 s. ISBN 978-80-247-3669-3.
8. ŠOBA, Oldřich, Martin ŠIRŮČEK a Roman PTÁČEK. *Finanční matematika v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 300 s. ISBN 978-80-247-4636-4.
9. ANDĚL, Jiří. *Statistické metody*. Vyd. 3. Praha: Matfyzpress, 2003, 299 s. ISBN 80-867-3208-8.
10. Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

Internetové zdroje:

¹ ČNB, Česká národní banka, Co to jsou nominální a reálné úrokové sazby? [online]. © 2003-2014. [cit. 2014-2-5] Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/faq/co_to_jsou_nominalni_a_realne_urokove_sazby.html

² ČNB, ARAD systém časových řad. [online]. © 2003-2009. [cit. 2014-2-5] Dostupné z: <http://www.cnb.cz/docs/ARADY/HTML/index.htm>

- ³ Měšec.cz. Průvodce finančním světem. [online]. © 1998-2014. [cit. 2014-2-5]
Dostupné z: www.mesec.cz
- ⁴ Finance.cz. Informační portál. [online]. © 2003 Finance media a. s. [cit. 2014-2-5]
Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/208678-bonita-klienta-jak-a-proc-ji-banky-zjistuji-/>
- ⁵ FinExpert.cz. Osobní informace. [online]. © 2014 Mladá fronta, a. s. [cit. 2014-2-8]
Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/uverove-registry-v-cesku>
- ⁶ Česká spořitelna [online]. © Česká spořitelna, a. s. [cit. 2014-2-23] Dostupné z:
<http://www.csas.cz/>
- ⁷ Československá obchodní banka [online]. © ČSOB, 2014 [cit. 2014-02-23] Dostupné z:
<http://www.csob.cz/cz/>
- ⁸ Air Bank [online]. [cit. 2014-02-24] Dostupné z: <http://www.airbank.cz/cs/>
- ⁹ Home Credit [online]. © Home Credit a. s. [cit. 2014-02-24] Dostupné z:
<http://www.homecredit.cz>
- ¹⁰ Provident Financial [online]. © Provident Financial [cit. 2014-02-24] Dostupné z:
<http://www.provident.cz>
- ¹¹ Česká obchodní inspekce. [online]. © 2013 Česká obchodní inspekce. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/prava-spotrebitelu/spotrebitelske-uvery/>
- ¹² Peníze.cz. Internetový magazín. [online] © 2000-2014 Peníze.CZ [cit. 2014-04-15].
Dostupné z: <http://www.penize.cz/18017-rpsn-urokova-sazba-a-koeficient-navyseni-aneb-jak-vybrat-nejvyhodnejsi-uver>
- ¹³ BEDNÁŘOVÁ, I. *Statistika a výpočetní technika* (přednáška) Brno: VFU Brno, [cit. 2014-04-15]. Dostupné z:
<http://cit.vfu.cz/statpotr/POTR/Teorie/Predn3/chi2test.htm#Chi2test>

8. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek 1: Logo Česká spořitelna, a. s.	27
Obrázek 2: Logo ČSOB, a. s.	29
Obrázek 3: Logo Air Bank, a. s.	30
Obrázek 4: Logo Home Credit, a. s.	31
Obrázek 5: Logo Provident Financial, s. r. o.	33
Tabulka 1: RPSN korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR – nové obchody (%) ¹⁾	12
Tabulka 2: Shrnutí výhod/nevýhod úrokové sazby, RPSN a koef. navýšení	13
Tabulka 3: Potenciální žadatel o úvěr	23
Tabulka 4: Čtyřpolní kontingenční tabulka	24
Tabulka 5: Základní informace o společnosti Česká spořitelna, a. s. (k 30. 9. 2012)	28
Tabulka 6: Základní informace o společnosti ČSOB, a. s. (k 31. 12. 2012)	29
Tabulka 7: Základní informace o společnosti Air Bank, a. s. (k 31. 12. 2013).....	31
Tabulka 8: Základní informace o společnosti Home Credit, a. s. (k 31. 12. 2013)	32
Tabulka 9: Základní informace o společnosti Provident Financial, s. r. o.	33
Tabulka 10: Spotřebitelský úvěr, Česká spořitelna, a. s.	35
Tabulka 11: Půjčka na lepší bydlení, ČSOB, a. s.	36
Tabulka 12: Převedení půjček, Air Bank, a. s.	37
Tabulka 13: Auto na splátky, Home Credit, a. s.	39
Tabulka 14: Půjčka, Česká spořitelna, a. s.	40
Tabulka 15: Půjčka na cokoliv, ČSOB, a. s.	40
Tabulka 16: Půjčka, Air Bank, a. s.	41
Tabulka 17: Hotovostní půjčka, Home Credit, a. s.	42
Tabulka 18: Půjčka Provident, Provident Financial, s. r. o.	43
Tabulka 19: Porovnání nabídek neúčelových úvěrů (30 tis. Kč, 3 roky)	44
Tabulka 20: Porovnání nabídek neúčelových úvěrů (120 tis. Kč, 7 let).....	45
Tabulka 21: Tabulka hodnot pro výpočet χ^2	46
Graf 1: Vývoj průměrné úrokové sazby a RPSN u spotřebitelských úvěrů poskytnutých bankami	9

Graf 2: RPSN korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR – nové obchody (%) ¹⁾	12
Graf 3: Vyhodnocení otázky č. 1	47
Graf 4: Vyhodnocení otázky č. 2	48
Graf 5: Vyhodnocení otázky č. 3	48
Graf 6: Vyhodnocení otázky č. 4	49
Graf 7: Vyhodnocení otázky č. 5	50
Graf 8: Vyhodnocení otázky č. 6	50
Graf 9: Vyhodnocení otázky č. 7	51
Graf 10: Vyhodnocení otázky č. 8	52
Graf 11: Vyhodnocení otázky č. 9	53
Graf 12: Vyhodnocení otázky č. 10	53
Graf 13: Vyhodnocení otázky č. 11	54
Graf 14: Vyhodnocení otázky č. 12	55
Graf 15: Vyhodnocení otázky č. 13	55
Graf 16: Vyhodnocení otázky č. 14	56
Graf 17: Vyhodnocení otázky č. 15	56